

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2011 – 2014

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Madina Naratauova

**Orgány akciové společnosti podle zákona č. 513/1991Sb.,
obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a nového
zákona o obchodních korporacích**

Praha 2014

Vedoucí bakalářské: JUDr. Ing. Martin Kohout

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2011 – 2014

BACHELOR THESIS

Madina Naratauova

**Bodies of joint stock company under Act No. 513/1991Sb., of
the Commercial Code, as amended and new laws on
Corporations**

Prague 2014

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

JUDr. Ing. Martin Kohout

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne.....

Madina Naratauova

Poděkování

Chtěla bych poděkovat mému vedoucímu JUDr. Ing. Martinu Kohoutovi za vstřícnost a cenné rady, které mi pomohly ke zpracování této práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá komparací právní úpravy podle obchodního zákoníku a zákona o obchodních korporacích, se zaměřením na orgány akciové společnosti. Cílem je analýza jednotlivých orgánů akciové společnosti a porovnání jejich odlišností ve starém a novém kodexu. V práci se autorka snaží srozumitelně nastínit platnou právní úpravu, která se týká akciových společností, a vymezit cíle, obsah a formy jejich orgánů. Současně s tím popisuje změny, které nastaly v konkrétních případech. Závěrem jsou popsány poznatky z rekodifikace soukromého práva, a jaký to má dopad na členy orgánů akciové společnosti.

Klíčová slova

Akciová společnost, dualistický systém, monistický systém, obchodní zákoník, orgány, valná hromada, zákon o obchodních korporacích.

Annotation

The thesis deals with the comparison of legislation under the Commercial Code and the Law on Corporations, focusing on the bodies of the company. The aim is to analyze the various bodies of the Company and compared their differences in the old and the new code. In my work I try to clearly outline the applicable legislation, which applies to limited liability companies and define the objectives, content and format of their bodies. At the same time describes the changes that have occurred in specific cases. Finally, the described findings from the recodification of private law and how it impacts the company's board members stock

Key words

Bodies, commercial code, comercial law, general meeting, join-stock company, one-tier, system two-tier system.

Obsah

ÚVOD	10
1. DŮVODY PŘIJETÍ NOVÉ PŘÁVNÍ ÚPRAVY	12
2. REKODIFIKACE PRÁVA	14
2.1 Nový občanský zákoník.....	14
2.2 Zákon o obchodních korporacích a družstvech	15
3. OBECNĚ O ORGÁNECH AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI	17
3.1 Valná hromada	18
3.1.1 Svolání valné hromady	19
3.1.2 Obsah pozvánky na valnou hromadu	20
3.1.3 Rozhodování valné hromady	22
3.1.4 Náhradní valná hromada	23
3.1.5 Působnost valné hromady	24
3.1.6 Orgány valné hromady.....	25
4. ORGÁNY AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI PODLE MONISTICKÉHO SYSTÉMU	26
4.1 Charakteristika organizační struktury monistické akciové společnosti	26
4.2 Správní rada	28
4.2.1 Obsazování správní rady.....	28
4.2.2 Složení správní rady.....	29
4.2.3 Působnost správní rady	30
4.2.4 Působnost kontrolní	31
4.2.5 Působnost zbytková	33
4.2.6 Předseda správní rady a jeho působnost	33
4.3 Statutární ředitel.....	35
4.3.1 Působnost statutárního ředitele	36

4.3.2 Kumulace funkcí statutárního ředitele a předsedy správní rady	37
5. ORGÁNY AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI PODLE DUALISTICKÉHO SYSTÉMU	38
5.1 Charakteristika organizační struktury dualistické akciové společnosti	38
5.2 Představenstvo	39
5.2.1 Členové představenstva	40
5.2.2 Funkční období člena představenstva	41
5.2.3 Působnost představenstva	41
5.2.4 Obchodní vedení	43
5.2.5 Vnitřní dělení působnosti představenstva	43
5.2.6 Povinnosti člena představenstva	44
5.2.7 Odpovědnost představenstva	46
5.2.8 Smlouva o výkonu funkce	47
5.2.9 Způsob odměňování členů představenstva	48
5.2.10 Omezení možnosti odstoupení z funkce	49
5.3 Dozorčí rada.....	49
5.3.1 Složení dozorčí rady	49
5.3.2 Funkční období dozorčí rady	51
5.3.3 Organizace dozorčí rady	51
5.3.4 Působnost dozorčí rady	52
5.3.5 Povinnosti dozorčí rady	53
6. ZÁKAZ KONKURENCE	55
7. ZÁNİK FUNKCE	57
7.1 Uplynutí funkčního období.....	57
8. PŘECHODNÁ USTANOVENÍ ZÁKONU O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH.....	59

ZÁVĚR	61
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	64
SEZNAM OBRÁZKŮ	68

ÚVOD

Rok 2014 přinesl rekodifikaci práva. Hlavní změny v české právní úpravě postihla oblast civilního práva, a to v podobě nového občanského zákoníku, tj. zákona č. 89/2012 Sb. Další velká změna se týká obchodního zákoníku, který byl zrušen a nahrazen zákonem o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), tj. zákonem č. 90/2012 Sb. I přes mnoho kritik, které se ozývali i těsně před nabytím jejich účinnosti, a zpochybňování této změny se tyto dva právní předpisy staly součástí našeho právního prostředí. Je nepochybné, že nový občanský zákoník a zákon o obchodních korporacích s sebou přináší nejen mnoho změn (a někdy také zásadních), ale možná ještě více problémů do zajetých kolejí občanského i obchodního práva. Důvodem pro zpracování této bakalářské práce byla právě rekodifikace soukromého práva, která vzbudila v podnikání poměrně velký rozruch.

Autor práce si zvolil problematiku, která se týká orgánů akciových společností. Cílem je tedy prozkoumat právní úpravu zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích a družstvech (zákon o obchodních korporacích), která se dotýká orgánů akciových společností. Autor práce používá metodu komparace obchodního zákona a zákona o obchodních korporacích.

Zprvu bakalářská práce objasňuje důvody přijetí nové právní úpravy a rekodifikaci soukromého práva, dále jsou obecně charakterizovány orgány akciové společnosti. Samostatnou kapitolu tvoří valná hromada, jako nejvyšší orgán a.s., je její postavení, pravomoci a rozhodování pro společnost velice důležité.

Důležitou změnou je možnost výběru systému vnitřní struktury akciové společnosti. Doposud znala česká akciová společnost pouze dualistickou správu akciové společnosti. Společnost s tímto systémem si zakládá valnou hromadu, představenstvo a dozorčí radu. Nyní je možné založit akciovou společnost s tzv. monistickou vnitřní strukturou. Zákon umožňuje akciovým společnostem zřídit si vedle valné hromady správní radu a statutárního ředitele. Přičemž lze, aby předseda správní rady byl i

statutárním ředitelem. To přivádí čtenáře k další významné změně, ke kumulaci funkcí, což je také jedno z témat této práce.

Aby autor zachoval systematiku práce, zabývá se nejdříve charakteristikou monistického systému, dále přichází na řadu správní rada a statutární ředitel, jejich působnost, znaky a složení. V kapitole o dualistickém systému vnitřní struktury akciové společnosti, se čtenář dozví o složení a působnosti představenstva a dozorčí rady. Autor práce se pak snaží popsat a vymezit změny, které nastaly u jednotlivých orgánů akciové společnosti. Závěrem se čtenář dozví o přechodném ustanovení zákona č. 90/2012 Sb. zákon o obchodních korporacích a družstev (zákon o obchodních korporacích).

Cílem této bakalářské práce je seznámit čtenáře s novou právní úpravou, popsat a zhodnotit změny, které nastaly v oblasti orgánů akciové společnosti.

1. DŮVODY PŘIJETÍ NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY

Při tvorbě obchodního zákoníku se tvůrci inspirovali hlavně ze zákonů upravujících mezinárodní obchod a také z právní úpravy německé a prvorepublikové. Výsledkem však bylo, že obchodní zákoník byl velice neucelený a obsahoval mnoho předpisů a pravidel, která již v brzké době potřebovala spoustu novelizací. Ani poté se mnoho otázek nedala obchodním zákoníkem vyřešit. Argumentem pro zásadní změnu v obchodním zákoníku byl vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004.¹ Bylo potřebné sladit české obchodní právo s právem, které bylo platné v Evropské unii. Spolu s občanským zákoníkem byl obchodní zákoník dvěma nejdůležitějšími právními předpisy, které upravovaly soukromé právo. Takové rozdělení, nazývané též dualita právní úpravy soukromého práva, však přineslo mnoho nejasností; fyzické a právnické osoby v mnoha případech nevěděly, podle které právní úpravy mají postupovat. I to bylo důvodem, proč bylo potřeba, aby došlo k radikální změně v právní úpravě soukromého práva.

Práce na rekodifikaci soukromého práva začala v roce 2000 z podnětu tehdejšího ministra spravedlnosti JUDr. Otakara Motejla. Později, respektive v roce 2001, začali odborníci pracovat na nové verzi obchodního zákoníku. Z toho vyplývá, že trvalo dvanáct let, než byly oba dva zákony, tj. NOZ a ZOK, dokončeny a následně přijaty.² Bohumil Havel ve své publikaci uvádí, že v průběhu práce „*obchodní zákon ztratil charakter samotného kodexu pro obchodní právo a stal se zvláštním předpisem*“³, proto byl v průběhu jeho tvorby změněn název, tedy místo původního názvu „Obchodní zákon“ byl přijat název „Zákon o obchodních společnostech a družstvech“ se zkráceným zněním „Zákon o obchodních korporacích“.

Nastolení rekodifikace soukromého práva nastává tedy až v letošním roce, a to s účinností od dne 1. 1. 2014. Výsledkem rekodifikace se staly tři zásadní právní předpisy: občanský zákoník, dále zákon o obchodních korporacích a zákon o

---

¹ HAVEL, B. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012, s. 5.

² Srov. tamtéž, s. 5.

³ HAVEL, B. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012, s. 5.

mezinárodním právu soukromém.⁴ Předěšlý obchodní zákoník byl kvůli rekodifikaci anulován ke dni 31. 12. 2013, ale problematiky, které řešil, jsou zahrnuty v novém občanském zákoně a zákoně o obchodních korporacích.

---

⁴ JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, s. 9.

2. REKODIFIKACE PRÁVA

Jak jsme uvedli výše, přinesl rok 2014 rekodifikaci práva. Celá česká právní veřejnost, právní subjekty (fyzické a právnické osoby), ale i občané České republiky si zvykají na zcela novou terminologii a systematiku nové právní úpravy. Zásadně se také mění některé instituty a struktury, na které jsme byli navyklí (např. termín způsobilost k právním úkonům se mění na termín svéprávnost nebo nově se zavádí možnost volby mezi monistickou či dualistickou vnitřní strukturou akciové společnosti).⁵

2.1 Nový občanský zákoník

Zásadním předpisem soukromého práva se stal NOZ, který nahradil předchozí zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník. Na první pohled je jasné, že oproti předchozímu zákoníku je mnohem rozsáhlejší. Nový občanský zákoník obsahuje celkem 3081 ustanovení, a to proto, že obsahuje v zásadě celou úpravu soukromého práva. Je sestaven z obecné části, z rodinného práva, z absolutních majetkových práv a z relativních majetkových práv. Samostatnými zákony, mimo NOZ, tak zůstal zákoník práce a zákon o registrovaném partnerství.

Mnohá ustanovení, která jsme dříve hledali v obchodním zákoníku, jsou obsažena v novém občanském zákoníku.⁶ Jako příklad se dá uvést kapitola pod názvem podnikatel, konkrétně v ustanoveních § 420 až § 422 NOZ nebo obchodní firma v ustanoveních § 423 až § 428 NOZ. Velká obměna nastává i u tzv. dvojkolejnosti smluvního práva. Právo závazků občanů a podnikatelů se nově řídí pouze v novém občanském zákoníku. Předchozí právní úprava totiž byla obsažena ve dvou zákonech. Lucie Josková a Pavel Pravda se domnívají, že podnikatel „*bude s novým občanským*

---

⁵ OBERTOVIÁ, A. Postavení člena představenstva po rektifikaci. *Epravo.cz*. [online] 2014 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-clena-predstavenstva-po-rekodifikaci-i-83961.html>.

⁶ Srov. JOSKOVÁ,; L. PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1.vyd. Praha: Grada, 2014, s. 9.

*zákoníkem pracovat více, než když tomu tak bylo dříve.*⁷ Nově také nový občanský zákoník obsahuje kodex o cenných papírech, který do 31. 12. 2013 byl obsažen v zákoně č. 591/1992 Sb., o cenných papírech.⁸

2.2 Zákon o obchodních korporacích a družstvech

Tyto dva předpisy (NOZ a ZOK) jsou doprovázeny řadou dalších předpisů, a tím tak zakotvují novou právní formu do ostatních oblastí práva.⁹ V souvislosti se zákonem o obchodních korporacích je to například č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální zákon) nebo zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob apod.

Z výše uvedeného je zřejmé, že zákon o obchodních korporacích vystřídal obchodní zákoník. Zákon o obchodních korporacích, jak vyplývá z jeho označení, upravuje pouze obchodní společnosti a družstva. Nový termín „korporace“ zákon o obchodních korporacích vymezuje hned v ustanovení § 1 odst. 1 ZOK, tzn. obchodními korporacemi jsou obchodní společnosti a družstva.

ZOK upravuje všechny formy obchodních společností (společnost s ručením omezeným, akciová společnost, veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, družstvo).¹⁰ Stanovuje základní podmínky při provozu obchodní korporace. Z obecného hlediska by se dalo říci, že ZOK je mnohem flexibilnější než obchodní zákoník.¹¹ Volnost můžeme vidět např. v akciové společnosti, kde vedle dualistického systému je možnost výběru tzv. monistického systému. Monistický model si vytváří

---

⁷ Srov. JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1.vyd. Praha: Grada, 2014, s. 9.

⁸ Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

⁹ JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1.vyd. Praha: Grada, 2014, s. 9.

¹⁰ Obchodní korporace. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/obchodni-korporace/obecne/>.

¹¹ NEVESELÝ, D.; MICKOVÁ, M.; *Změny v životě obchodních společností od 1. ledna 2014*. *iDnes.cz* [online] 2013-03-17 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/zmeny-v-zivote-obchodnich-spolecnosti-od-1-ledna-2014-fwk-/pravo.aspx?c=A130317_222652_pravo_vr.

správní radu a statutárního ředitele, přičemž tyto dvě funkce může mít v rukou jedna osoba. O monistické vnitřní struktuře bude pojednáno níže. Co se týče založení akciové společnosti, je možné její základní kapitál vyjádřit v eurech.¹² A v tomto duchu lze pokračovat dále, to bychom však překročili rámeček této práce. Cílem této práce je zaměřit se na obměnu, která se týká orgánů akciových společností.

---

¹² ČINKOVÁ, M. *Deset nejdůležitějších změn u akciových společnostech*. *Zakonyvkapse.cz* [online] 2013-11-17 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://zakonyvkapse.cz/top-10-10-nejdulezitejsich-zmen-u-akciovych-spolecnosti/>.

3. OBECNĚ O ORGÁNECH AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI

Co se týče organizační struktury akciové společnosti, v porovnání s ostatními obchodními korporacemi je akciová společnost upravena velice podrobně.¹³ Akciové společnosti provozují zpravidla velké podniky, jejichž činnost je těžké řídit jen akcionáři, proto akciová společnost zavádí profesionální řízení provozu pro řádné fungování společnosti, tedy statutární orgán, kterému náleží obchodní vedení společnosti.¹⁴ Aby taková společnost mohla vést činnost v souladu se stanovami a zákonem, musí si zřídit kontrolní mechanismus, tedy kontrolní orgán. Než se ale zřídí takové orgány, musí se valná hromada (zakladatelé společnosti neboli akcionáři) shromáždit, založit společnost a stanovit cíle společnosti, schválit stanovy, a poté, jako celek, rozhodovat o důležitých otázkách akciové společnosti. Valnou hromadu můžeme vymezit jako zasedání akcionářů, a proto je valná hromada nejvyšším orgánem společnosti.

Předchozí právní úprava upravovala pouze oblast valné hromady, představenstva a dozorčí rady. Nejvýznamnější změnou v současné právní úpravě akciové společnosti je možnost zvolit si mezi tzv. dualistickým a monistickým systémem struktury orgánů společnosti. Obchodní zákoník umožňoval pouze dualistickou strukturu řídicích orgánů, tj. představenstvo jako statutární orgán a dozorčí radu jako kontrolní orgán. Zákon o obchodních korporacích nově zavádí to, že společnost může mít i monistický způsob vedení společnosti. Monistický systém vnitřní struktury akciové společnosti zřizuje správní radu jako kontrolní orgán a statutárního ředitele jako orgán statutární.¹⁵

---

¹³ ČERNÁ, S. *Obchodní právo* 3. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 217.

¹⁴ DĚDIČ, J.; ŠTENGLOVÁ, I.; KRÍŽ, R.; ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 388.

¹⁵ Ustanovení § 396 ZOK.

3.1 Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem akciové společnosti. Valná hromada je vlastně shromáždění akcionářů.¹⁶ Do působnosti valné hromady patří řada důležitých rozhodnutí týkajících se společnosti a tyto jsou v ZOK jasně vymezeny¹⁷. Úkolem valné hromady je rozhodovat o nejdůležitějších otázkách pro další chod akciové společnosti.¹⁸ Právomoci jsou exekutivní a kontrolní. Rozhoduje také o obsazení představenstva a dozorčí rady. A právě u ní se skládají všechny zprávy a účty z činností ostatních orgánů. Valnou hromadu svolává představenstvo společnosti, a to nejméně jednou ročně a zároveň nejpozději šest měsíců od konce účetního období. Na takovou schůzi musí představenstvo akcionáře řádně pozvat. Pozvánku je představenstvo povinno zveřejnit.

Ustavující valná hromada je součástí zakládání akciové společnosti. Může se konat jen za podmínek, že

- a) byly účinně upsány akcie v hodnotě navrhovaného základního kapitálu
- b) bylo splaceno aspoň 30 % jmenovité hodnoty akcií a případně emisní ážio
- c) ustavující valná hromada byla zakladateli řádně svolána.

Dále jsou zakladatelé povinni svolat ustavující valnou hromadu tak, aby se konala do šedesáti dnů od účinného upsání. Při nedodržení stanovené lhůty je upisování neúčinné¹⁹. Ustanovující valná hromada je schopna se usnášet za podmínky, že jsou upisovatelé přítomni, a zároveň jsou to upisovatelé, kteří upsali alespoň polovinu akcií a kteří mají právo účastnit se ustavující valné hromady a hlasovat na ní²⁰. Ustavující valné hromadě předsedá zakladatel, zmocněný zakladatel nebo zástupce, dokud není ustanoven předseda valné hromady. Pro rozhodnutí ustanovující valné hromady je zapotřebí souhlas většiny hlasů; platí zde tedy většinový systém. Celý průběh ustanovující valné hromady se zaznamenává pomocí notářského zápisu. To znamená, že notář musí být přítomný při jednání a zaznamenávat tak chod takového jednání. Pořizuje též zápis o rozhodnutí ustavující valné hromady, jímž se schvalují stanovy

---

¹⁶ Srov. ČERNÁ, S. *Obchodní právo* 3. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 125.

¹⁷ Srov. ustanovení § 187 ObchZ.

¹⁸ Srov. BAIERL, P. *Vybrané kapitoly z obchodního práva a živnostenského práva*. 2. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006, s. 51.

¹⁹ Srov. ustanovení § 167 odst. 2, ObchZ.

²⁰ Srov. ustanovení § 169 ObchZ.

společnosti. Takový zápis musí obsahovat též schválený text stanov. Notářský zápis je také podkladem pro zápis akciové společnosti do obchodního rejstříku.

Zákon o obchodních korporacích v tomto pohledu nepřináší změnu právní úpravy ustavující valné hromady, avšak zákon o obchodních korporacích ji výslovně nedefinuje. Ovšem s podmínkami, které jsou zmíněny výše, se společnost zakládá přijetím stanov.

3.1.1 Svolání valné hromady

„Valnou hromadu svolává představenstvo alespoň jednou za účetní období.“²¹ Zákon dále říká, že stanovy mohou určovat, jak často se valná hromada bude scházet. Jak bylo už výše řečeno, představenstvo je povinno svolat valnou hromadu nejpozději do šesti měsíců od posledního dne předcházejícího účetního období. Zjistí-li se na základě účetní uzávěrky, že je celková ztráta společnosti vyšší než základní kapitál, a to i po odečtení disponibilních zdrojů společnosti, má představenstvo povinnost svolat valnou hromadu bez zbytečných odkladů a navrhnout zrušení společnosti, popřípadě přijmout jiné vhodné opatření.²²

Zvláštním případem je, když společnost nemá zvolené představenstvo nebo pokud představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti. V takovém případě svolá valnou hromadu dozorčí rada. Jestliže valnou hromadu nesvolá ani dozorčí rada, může ji svolat člen dozorčí rady. Tato možnost vyplývá z ustanovení § 404 ZOK.

Zákon o obchodních korporacích navazuje na dosavadní ustanovení § 13a ObchZ a stanovuje společností po svém vzniku průběžně uveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup své údaje. Změna se týká právě u svolání valné hromady akciových společností. Ukládá tedy povinnost uveřejnit pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách. Akciová společnost toto ustanovení nemůže ve svých stanovách vyloučit. Tato právní úprava je kogentní a nelze se proto od ní žádným způsobem odchýlit.

---

²¹ Ustanovení § 402 ObchZ.

²² DĚDIČ, J.; LASÁK, J. *Právo kapitálových obchodních společností*. 1. vyd. Praha: Linde, 2010, s. 141.

„Svolavatel nejméně 30 dnů přede dnem konání valné hromady uveřejní pozvánku na valnou hromadu na internetových stránkách společnosti a současně ji zašle akcionářům vlastnícím akcie na jméno nebo zaknihované akcie na adresu uvedenou v seznamu akcionářů nebo v evidenci zaknihovaných cenných papírů anebo v evidenci vedené svolavatelem držícím imobilizované akcie v úschově. Stanovy mohou také určit, jakým způsobem bude nahrazeno zaslání pozvánky na adresu akcionáře podle věty první, tento způsob nesmí akcionáře nedůvodně omezovat v možnostech účastnit se valné hromady.“²³

U akcionářů, kteří vlastní akcie na majitele, se uveřejnění pozvánky považuje za to, že pozvánka byla doručena. Taková pozvánka musí být na internetových stránkách společnosti zveřejněna až do dne konání valné hromady.

3.1.2 Obsah pozvánky na valnou hromadu

Zákon o obchodních korporacích v § 407 ZOK stanovuje minimální povinný obsah pozvánky; jejím obsahem musí být:

- a) firma a sídlo společnosti,
- b) místo datum a hodinu konání valné hromady,
- c) označení, zda se svolává řádná nebo náhradní valná hromada,
- d) pořad valné hromady, včetně uvedení osoby, je-li navrhována jako člen orgánu společnosti,
- e) rozhodný den k účasti na valné hromadě, pokud byl určen, a vysvětlení jeho významu pro hlasování na valné hromadě,
- f) návrh usnesení valné hromady a jeho zdůvodnění,
- g) lhůta pro doručení vyjádření akcionáře k pořadu k pořadu valné hromady, je-li umožněno korespondenční hlasování, která nesmí být kratší než 15 dnů: pro začátek jejího běhu je rozhodné doručení návrhu akcionáři.²⁴

---

²³ Ustanovení § 406 ZOK.

²⁴ Srov. ustanovení 407 ZOK.

Zatímco v předchozím obchodním zákoníku (ObchZ) byl povinný obsah dost nepřehledný, zákonodárce do ZOK přehledně zakomponoval povinný obsah pozvánky na valnou hromadu, a to tím, že přidal několik bodů navíc, konkrétně tři body, které jsme také uvedli výše, a to body e, f, g.

Valnou hromadu může svolat:

- 1) dozorčí rada
- 2) představenstvo
- 3) menšinová akcionáři s kvalifikovaným podílem na základě kapitálu.²⁵

Představenstvo svolá valnou hromadu pokud:

- a) zjistí, že by v budoucnu neuhrazená ztráta společnosti dosáhla poloviny základního kapitálu nebo tak je možno předpokládat,
- b) zjistí, že se společnost dostala do úpadku,
- c) nebo pokud o to požádají akcionáři.²⁶

Člen představenstva musí svolat valnou hromadu, pokud se představenstvo neusneslo bez zbytečných odkladů na svolání. Například, že je představenstvo nečinné nebo se dlouhodobě není schopno usnášet kvůli poklesu členů, a představenstvo nemůže právoplatně rozhodnout. Takové rozhodnutí si musí člen představenstva dobře rozmyslet, za lehkovážné uvážení může nést následky v podobě sankce.²⁷ Vzniká mu tedy odpovědnost za škodu. Stejně tak bude postižen, pokud valnou hromadu nesvolá, i když k tomu byly vážné důvody.

Jak už výše bylo uvedeno, dozorčí rada je též oprávněna svolat valnou hromadu, když společnost nemá zvolené představenstvo nebo představenstvo dlouhodobě neplní své povinnosti a valnou hromadu nesvolá ani jeho člen, svolá valnou hromadu dozorčí rada. Pokud dozorčí rada nesvolá valnou hromadu, může ji svolat kterýkoliv člen dozorčí rady²⁸.

---

²⁵ ČERNÁ, S. *Obchodní právo 3*. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 223.

²⁶ Tamtéž, s. 224.

²⁷ Tamtéž.

²⁸ Srov. ustanovení § 404 ZOK.

Mezi práva akcionářů je řazeno právo požádat o svolání mimořádné valné hromady k projednání navržených záležitostí, právo požádat o zařazení určené záležitosti na pořad jednání valné hromady. Představenstvo tedy svolá valnou hromadu tak, aby se konala nejpozději do 40 dnů ode dne, kdy byla žádost doručena.²⁹ „*Jestliže představenstvo nesvolá valnou hromadu na základě požádání akcionářů, soud zmocní k jejímu svolání kvalifikované akcionáře, kteří o to požádali a současně je zmocní ke všem jednáním za společnost, která s valnou hromadou souvisejí, uzná-li to za vhodné, může soud i bez návrhu určit předsedu valné hromady.*“ Toto ustanovení vyplývá z ustanovení § 368 odst. 1 ZOK.

3.1.3 Rozhodování valné hromady

Valná hromada je schopna se usnášet, pokud jsou přítomni všichni akcionáři a jejich jmenovitá hodnota přesahuje třicet procent základního kapitálu. Podle předchozí právní úpravy se mohla stanovami určit účast vyšší³⁰. Nově se zavádí i možnost snížení hranice pod 30 %, pokud to tak stanoví stanovy. Všichni přítomní akcionáři jsou zapisováni do listiny přítomných. Svolavatel nebo jiná určená osoba potvrzuje správnost takové listiny svým podpisem. Obsah listiny přítomných nalezneme v ustanovení § 413 ZOK. Pro rozhodnutí projednané věci se používá princip prosté většiny, pokud zákon nebo stanovy nestanoví jinak (např. ustanovení § 417 odst. 1 ZOK).

Rozhodování per rollam

Nová právní úprava zavádí možnost rozhodování tzv. per rollam. Význam slova „*per rollam*“ znamená ve formě oběžníku nebo též písemně, v našem případě to můžeme chápat jako korespondenční způsob rozhodování. Zákon umožňuje takovou variantu, aby se mohla řádná valná hromada právoplatně usnášet. Možnost takto rozhodnout musí být uvedena ve stanovách společnosti. Takové rozhodnutí umožňuje akcionářům absenci při svolávání valné hromady. Využívá se v případech, kdy není reálné zajistit účast dostatečného počtu akcionářů, například z časových důvodů.

---

²⁹ Srov. ustanovení § 367 ZOK.

³⁰ Srov. ustanovení § 185 ObchZ.

Průběh rozhodování per rollam se uskuteční tak, že se akcionářům zašle návrh rozhodnutí valné hromady, a poté mají možnost se k návrhu rozhodnutí vyjádřit. Lhůta pro vyjádření se stanoví ve stanovách společnosti. Takový způsob rozhodování probíhá písemně, tedy poštou nebo elektronicky, například emailem. Pokud oprávněné osobě ke svolání valné hromady není řádně doručen akcionářův souhlas s návrhem usnesení, rozhodnutí akcionáře se počítá za negativní.³¹ Domnívám se, že rozhodování per rollam je velice praktické pro nynější i budoucí komunikaci v rámci společnosti.

Návrh rozhodnutí obsahuje text navrhovaného rozhodnutí a jeho odůvodnění, lhůtu pro doručení, která je určena stanovami společnosti, není-li taková lhůta stanovena, platí patnáctidenní lhůta, která začíná běžet v den doručení návrhu akcionáři. Dále jsou zapotřebí podklady pro jeho přijetí a další důležité údaje, určí-li tak stanovy společnosti.³²

Rozhodování per rollam byla již dříve známou možností pro společnost s ručením omezením. Tato možnost byla zakotvena v ustanovení § 130 ObchZ.

3.1.4 Náhradní valná hromada

Nová právní úprava nijak nemění ustanovení o náhradní valné hromadě. Náhradní valná hromada se svolá, pokud nejsou splněny výše uvedené podmínky pro usnášení se valné hromady. V takovém případě už nezáleží na počtu zúčastněných akcionářů, pokud stanovy neurčí jinak. Zákon stanovuje, že valná hromada se musí konat do šesti týdnů ode dne, kdy byla svolána původní valná hromada. Pozvánky na náhradní valnou hromadu se akcionářům rozešlou nejpozději do patnácti dnů ode dne, na který byla svolána původní valná hromada.³³

---

³¹ Srov. ustanovení § 419 ZOK.

³² Srov. ustanovení § 418 ZOK.

³³ Srov. ustanovení § 414 ZOK.

3.1.5 Působnost valné hromady

Valná hromada rozhoduje o důležitých otázkách společnosti. Rozhodnutí se přijímá ve formě usnesení.³⁴ Valná hromada má celou řadu pravomocí, proto zde není popsáno podrobné zkoumání každé z pravomocí. Tato práce se zabývá pouze několika z nich.

Výčet působnosti valné hromady:

- rozhodování o změně stanov, určí-li tak stanovy nebo zákon, nejde-li o změnu v důsledku zvýšení ZK pověřeným představenstvem nebo o změnu, ke které došlo na základě jiných právních skutečností,
- rozhodování o změně výše ZK a o pověření představenstva ke zvýšení ZK.
- rozhodování o možnosti započtení peněžité pohledávky vůči společnosti proti pohledávce na splacení emisního kursu,
- rozhodování o vydání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů,
- volba a odvolání členů představenstva nebo statutárního ředitele, pokud stanovy neurčují, že tato působnost náleží dozorčí radě,
- volba a odvolání členů dozorčí nebo správní rady a jiných orgánů určených stanovami, s výjimkou členů dozorčí rady, které nevolí valná hromada,
- schválení řádné, mimořádné nebo konsolidované účetní závěrky a v případech, kdy její vyhotovení stanoví jiný právní předpis, i mezitímní účetní závěrky,
- rozhodnutí o rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů, nebo o úhradě ztráty,
- rozhodování o podání žádosti k přijetí účastnických cenných papírů společnosti k obchodování na evropském regulovaném trhu nebo o vyřazení těchto cenných papírů z obchodování na evropském regulovaném trhu,
- rozhodnutí o zrušení společnosti s likvidací,
- jmenování a odvolání likvidátora, určí-li tak stanovy,
- schválení návrhu rozdělení likvidačního zůstatku,
- schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové jeho části, která by znamenala podstatnou změnu dosavadní struktury závodu nebo podstatnou změnu v předmětu podnikání nebo činnosti společnosti,

---

³⁴ RABAN, P. *Obchodní zákoník*. 4. vyd. Praha: Eurounion, 2006, s.332.

- rozhodnutí o převzetí účinků jednání učiněných za společnost před jejím vznikem,
- schválení smlouvy o tichém společenství, včetně schválení jejích změn a jejího zrušení,
- další rozhodnutí, která tento zákon nebo stanovy svěřují do působnosti valné hromady.³⁵

3.1.6 Orgány valné hromady

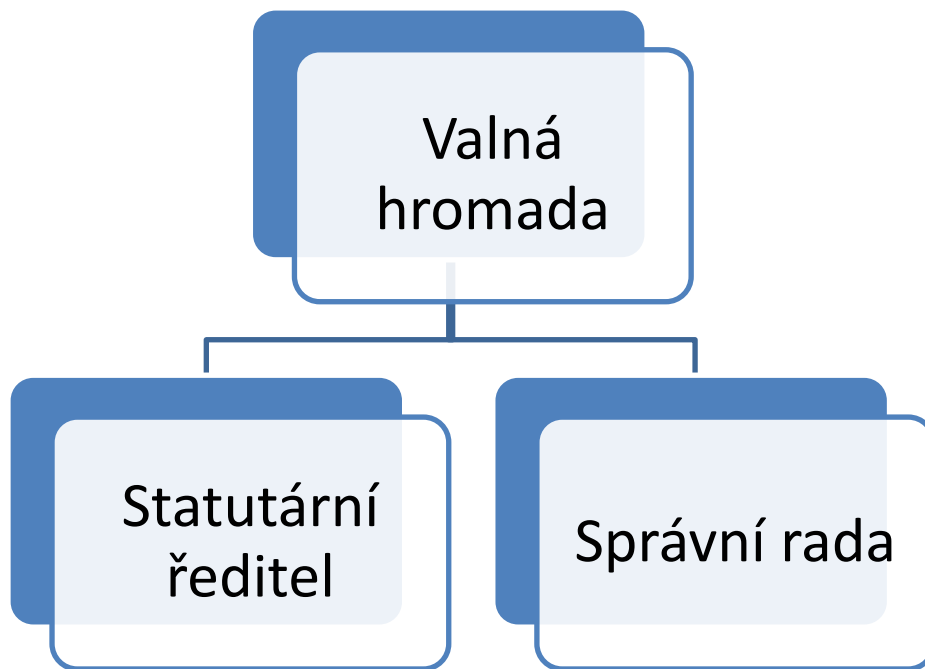
U orgánu valné hromady dochází k menší změně v zákoně. Obchodní zákoník stanovuje, že valná hromada si zvolí předsedu, zapisovatele, 2 ověřovatele a osoby pověřené sčítáním hlasů. Nově se zavádí možnost kumulace některých funkcí valné hromady. Ustanovení § 422 ZOK stanoví, že *„valná hromada může rozhodnout, že předsedou valné hromady a ověřovatelem zápisu bude jedna osoba“*. Dále stanoví, že *„valná hromada může rozhodnout, že předseda valné hromady provádí rovněž sčítání hlasů, neohrozí-li to řádný průběh valné hromady“*. Toto ustanovení velmi usnadňuje vedení valné hromady pro malé akciové společnosti nebo pro menší počet akcionářů. Zákon dále stanoví náležitosti zápisu z jednání valné hromady, který vyhotoví zapisovatel do patnácti dnů ode dne jejího ukončení. Zápis musí být podepsán zapisovatelem, předsedou valné hromady nebo svolavatel a ověřovatel nebo ověřovatelé zápisu. K zápisu se přiloží návrhy, které byly předloženy na valné hromadě dále pak prohlášení a listina přítomných.

---

³⁵ Srov. ustanovení § 421 ZOK.

4. ORGÁNY AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI PODLE MONISTICKÉHO SYSTÉMU

Obrázek 1: Orgány akciové společnosti podle monistického systému

Zdroj: Vlastní schéma

4.1 Charakteristika organizační struktury monistické akciové společnosti

Jak už bylo výše zmíněno, nejvyšším orgánem akciové společnosti v českém právu zůstává i po rekodifikaci valná hromada, a to nehledě na zvolený systém vnitřní struktury společnosti. Jestliže je podle zakladatelských právních jednání nebo podle změn stanov zřízena správní rada a statutární ředitel, jedná se podle ustanovení § 396 odst. 2 ZOK o akciovou společnost s monistickým systémem vnitřní struktury. Tomáš Zach k tomu uvádí: „V porovnání s jinými právními řády, které zakotvují monistický systém, zvolil český zákonodárce poměrně zvláštní řešení se třemi osobitými orgány společnosti, oproti jinak převažujícímu pojetí, které je stavěné na dualitě valné hromady

a *správní radě, jako dvou povinných orgánů.*³⁶ Například dle francouzské právní úpravy je sice možné, aby správní rada jmenovala statutárním ředitelem někoho mimo členy správní rady, taková osoba se však nestává orgánem společnosti, ale je na ni působnost statutárního orgánu (správní rady) přenesena. Také v americkém korporacním právu pověřuje správní rada každodenním řízením tzv. officers, kteří však nemají povahu orgánu společnosti.³⁷ Autoři rekonstrukce českého práva si zvolili originálnější cestu, když tvořili novou právní úpravu o vnitřní struktuře společnosti, neboť monistická struktura akciové společnosti tak trochu klame svým názvem ohledně organizační správy. Autorka souhlasí s názorem Tomáše Zacha, který zveřejnil svou studii na webových stránkách, že slovo „monistický“ pojmově značí pojem, že „*kromě valné hromady, bude zřizován už pouze jeden orgán, a to správní rada. Ale podle zákona o obchodních korporacích, opak je pravdou.*“³⁸ Česká právní úprava tedy posouvá monistickou akciovou společnost blíže k dualistickému modelu vnitřní správy. Je ale odlišen hlavně působností orgánů a možnostmi kumulace funkcí.

Tato část bakalářské práce se bude zabývat správní radou a statutárním ředitelem, tedy orgány monistické akciové společnosti a odlišnostmi od dualistického systému akciové společnosti.

---

³⁶ Zach T. *Monistický systém správy akciové společnosti*. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. [online] 2013-04-04 [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.prf.cuni.cz/tomas-zach-1404046233.html>.

³⁷ DOBRIŠ, Z. Vnitřní struktura akciové společnosti po rekonstrukci. *Finance.cz* [online] 2013-11-18 [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/404680-vnitri-struktura-akciové-spolecnosti-po-rekonstrukci/>.

³⁸ Zach T. *Monistický systém správy akciové společnosti*. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. [online] 2013-04-04 [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.prf.cuni.cz/tomas-zach-1404046233.html>.

4.2 Správní rada

Správní rada je svým způsobem stěžejním orgánem monistické akciové společnosti.³⁹ Její postavení výrazně přesahuje význam dozorčí rady v dualistickém systému. Je důležité zmínit, že se nejedná o statutární orgán podle ustanovení § 463 odst. 1 ZOK ani o nejvyšší orgán společnosti podle ustanovení § 44 ZOK, nýbrž tato skutečnost nemusí být jasná z ustanovení, které plyne z ustanovení § 456 odst. 2 ZOK, podle něhož, „*kde v tomto zákoně stanoví o dozorčí radě, rozumí se tím podle okolností správní rada nebo předseda správní rady anebo jiný orgán s obdobnou kontrolní působností*“.⁴⁰ Avšak se lze domnívat, že z právní úpravy vyplývají významné rozdíly, které posilují postavení správní rady.⁴¹

4.2.1 Obsazování správní rady

Obsazování správní rady není v zákoně jasně dané. Jisté však je, že valná hromada volí a odvolává členy správní rady. Lze mít za to, že správní rada je tedy jistou obdobou dozorčí rady, pokud sám zákon její postavení samostatně neupravuje, použije ustanovení o dozorčí radě. Avšak z teoreticko-právního pohledu je správní rada orgánem svého druhu, ve kterém se hromadí jak moc výkonná, tak i kontrolní.⁴² Na předsedu správní rady, který je zároveň statutárním ředitelem, se použije ustanovení o představenstvu. A z hlediska obsazování správní rady se použije ustanovení o obsazení dozorčí rady.

Do povinností správní rady patří volení a odvolávání předsedy správní rady monistické struktury.⁴³ Předsedu správní rady může vykonávat pouze fyzická osoba.⁴⁴

---

³⁹ Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10].

Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tiny-mce-storage/files/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

⁴⁰ Ustanovení § 456 ZOK.

⁴¹ Zach T. *Monistický systém správy akciové společnosti*. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. [online] 2013-04-04 [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.prf.cuni.cz/tomas-zach-1404046233.html>.

⁴² Tamtéž.

⁴³ Srov. ustanovení § 461 ZOK.

⁴⁴ Tamtéž.

Z tohoto ustanovení vyplývá, že pokud bude mít správní rada jednoho člena, tedy fyzickou osobu, která bude zároveň statutárním ředitelem, tak se v České republice budou pohybovat jednočlenné akciové společnosti. Zákon dále umožňuje, aby členy správní rady byly i jiné právnické osoby. Ale ty pak podobně nemohou tvořit celou akciovou společnost. Funkce předsedy správního orgánu je podrobněji zmiňována níže v této práci.

4.2.2 Složení správní rady

Zákon stanovuje dispoziitivně počet členů správní rady, a to na 3 členy.⁴⁵ Neuvádí však ani dolní ani horní hranici počtu členů správní rady. Jak už bylo výše zmíněno, správní rada může být i jednočlenná. V takovém případě lze mít za to, že by zakladatelé obchodních korporací měli dávat velkou pozornost při zpracování stanov, protože právní úprava nemá zvláštní procesní pravidla pro chod jednočlenných orgánů. Nepočítaje však valnou hromadu jednočlenné společnosti s ručením omezeným, která se tomto případě ani nekoná.⁴⁶ Domnívám se tedy, a souhlasím v tomto směru s názorem Tomáše Zacha, že v některých záležitostech, které se týkají například rozhodování, podepisování nebo svolávání jednočlenné správní rady, bude nutné upravit důkladně ve stanovách společnosti.

Rekodifikace práva přináší pro oba systémy vnitřní struktury společnosti eventualitu obsadit orgán společnosti právnickou osobou. To znamená, že členy správní rady mohou být i právnické osoby, kromě předsedy správní rady. Dopadem však v budoucnu může být to, že pokud valná hromada zvolí jen právnické osoby do správní rady, zabrání tak správní radě povinnost zvolit si předsedu správní rady. Další potíží, na kterou upozornil Tomáš Zach, může být, že by valná hromada zvolila do správní rady právnické osoby a jednu fyzickou osobu. „*Sice správní rada má na výběr si zvolit*

---

⁴⁵ Srov. ustanovení § 457 odst. 2 ZOK.

⁴⁶ Zach T. *Monistický systém správy akciové společnosti*. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. [online] 2013-04-04 [cit. 2013-11-13]. Dostupné z: <http://www.prf.cuni.cz/tomas-zach-1404046233.html>.

*předsedu správní rady, ale taková volba by nebyla svobodná, a prakticky by to vypadalo, že volbu předsedy správní rady udělala valná hromada.*⁴⁷

Pravidla, která se vztahují na členy dozorčí rady, se použijí i na členy správní rady, tj. jak na fyzické, tak právnické osoby. Jestliže dojde k úmrtí, zániku, odstoupení nebo odvolání člena správní rady, příslušný orgán si do dvou měsíců zvolí nového člena. Příslušným orgánem se v tomto případě myslí valná hromada, s výjimkou členů správní rady, kteří byli zvoleni zaměstnanci s pomocí stanov. V monistické akciové společnosti je také možné stanovami upravit tzv. kooptaci členů správní rady: *„Stanovy mohou určit, že dozorčí rada, jejíž počet členů neklesl pod polovinu, může jmenovat náhradní členy do příštího zasedání orgánu, který je oprávněn členy jmenovat. Doba výkonu funkce náhradního člena dozorčí rady se nezapočítává do doby výkonu funkce člena dozorčí rady, neurčí-li stanovy něco jiného.*⁴⁸ Popřípadě obsazování uvolněných míst předem zvolenými náhradníky: *„Stanovy mohou také určit volbu náhradníků, kteří nastupují na uvolněné místo člena dozorčí rady podle stanoveného pořadí.*⁴⁹

4.2.3 Působnost správní rady

Do působnosti správní rady patří jakákoliv rozhodnutí, která se týkají společnosti, ledaže ji zákon svěřuje do působnosti valné hromady. Dále je jí také přiznáváno ustanovení, kde správní rada *„určuje základní zaměření obchodního vedení společnosti a dohlíží na jeho řádný výkon.*⁵⁰

Pojem obchodní vedení není v zákoně přesně definován. Můžeme obchodní vedení považovat za rozhodování o denních a provozních záležitostech společnosti, jde především o realizaci podnikatelské činnosti.⁵¹ Vedení takového podniku jde rozdělit na krátkodobé řízení a dlouhodobé řízení. Přičemž do krátkodobého řízení lze zařadit právě

---

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ Ustanovení § 454 odst. 1 ZOK.

⁴⁹ Ustanovení § 454 odst. 2 ZOK.

⁵⁰ Ustanovení § 460 odst. 1 ZOK.

⁵¹ Lexikon hesel. *Sagit.cz* [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=152&typ=r&levelid=ob_142.htm.

každodenní záležitosti, a do dlouhodobého řízení strategií vedení. Což můžeme chápat jako dlouhodobý záměr činnosti k dosažení určitého cíle.⁵²

Nutné je zmínit rozhodování obchodního vedení, jímž se nabízí možnost rozlišovat je podle míry své obecnosti. Ustanovení § 463 odst. 4 ZOK zakotvuje, že „statutárnímu řediteli přísluší obchodní vedení.“ Správní radě je přiznávána jen část působnosti obchodního vedení, jsou to především rozhodnutí ohledně koncepčních a strategických záležitostí. A statutárnímu řediteli jsou pak přiznávána rozhodnutí neboli stanoviska, podle kterých se řídí a vede obchodní společnost. Do rozporu se pak ale dostává ustanovení § 435 ZOK, kde se píše, že: „nikdo není oprávněn udělovat představenstvu (v našem případě statutárnímu řediteli) pokyny týkající se obchodního vedení.“⁵³

4.2.4 Působnost kontrolní

Správní rada je kontrolní orgán obchodní společnosti. Má celou řadu důležitých kontrolních oprávnění. Jejím hlavním úkolem je dohled nad správným výkonem působnosti statutárního ředitele a dohled nad fungováním společnosti jako celku.⁵⁴ Kontrolu nad statutárním ředitelem provádí spolu se správní radou i předseda správní rady.⁵⁵ Zákon ale umožňuje, aby předseda správní rady byl i statutárním ředitelem. Což upravuje ustanovení § 463 odst. 3 ZOK, přičemž na takové postavení se použije přednostně ustanovení o představenstvu. Pokud je tedy statutárním ředitelem zároveň předsedou správní rady, úplnou kontrolní působnost má správní rada. Do působnosti správní rady také náleží jmenování statutárního ředitele a schvalování smlouvy o výkonu funkce statutárního ředitele.⁵⁶ Obsazování statutárního ředitele je zmiňována podrobněji v další kapitole.

---

⁵² Zach T. *Monistický systém správy akciové společnosti*. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. [online] 2013-04-04 [cit. 2013-02-13]. Dostupné z: <http://www.prf.cuni.cz/tomas-zach-1404046233.html>.

⁵³ Ustanovení § 435 ZOK.

⁵⁴ Srov. ustanovení § 446 odst. 1 ZOK.

⁵⁵ Srov. ustanovení § 462 odst. 1 ZOK.

⁵⁶ Srov. ustanovení § 463 odst. 1 ZOK.

Oprávnění správní rady jsou stejná jako oprávnění dozorčí rady. Ostatní orgány jsou povinny s ní spolupracovat a její rozhodnutí je pro ně závazné. Jediné omezení pravomoci správní rady je vůči valné hromadě, rozhodnutí správní rady nesmí zasahovat do její působnosti.⁵⁷

Faktickým oprávněním je právo správní rady „*nahlížet do všech dokladů a záznamů*“⁵⁸, které se týkají činnosti společnosti. Také je oprávněna přezkoumávat a kontrolovat náležité vedení účetních spisů, které musí být v souladu se skutečností, a také podnikatelská jednání nebo působení, jež musí být ve shodě s právními předpisy a stanovami společnosti. Dále jí zákon přiznává přezkum účetních závěrek, návrhy na rozdělení zisku nebo na úhrady ztrát. Své posudky pak správní rada předkládá valné hromadě.⁵⁹ Podstatným právem správní rady je možnost pozastavit činnost členu správní rady nebo statutárnímu řediteli, který jí oznámil střet zájmu jeho funkce.⁶⁰ Je to také správní rada, která může zakázat statutárnímu řediteli uzavírat pro společnost nevýhodné smlouvy.⁶¹ Dále je nutné upozornit na sporný výklad zákona o obchodních korporacích. Správní rada se při své činnosti řídí zásadami schválenými valnou hromadou.⁶² Z ustanovení § 446 odst. 3 ZOK vyplývá, že nikdo (tedy ani valná hromada) není oprávněn udělovat správní radě pokyny, které se týkají kontroly působnosti statutárního ředitele. Za zvláštnost považuje Jan Dědič to, že mezi výše uvedenými ustanoveními a ustanovením § 370 ZOK, kde se píše, že kvalifikovaný akcionář může žádat správní radu o přezkoumání výkonu funkce statutárního ředitele, může docházet k paradoxu výkladu práva. Protože kvalifikovaný akcionář může prosadit svou silou podílu usnesení, které žádá o to samé, tedy o přezkum výkonu funkce statutárního ředitele.

---

⁵⁷ Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

⁵⁸ Ustanovení § 447 odst. 1 ZOK.

⁵⁹ Srov. ustanovení § 447 odst. 3 ZOK.

⁶⁰ Srov. ustanovení § 54 odst. 4 ZOK.

⁶¹ Srov. ustanovení § 55 odst. 1 ZOK.

⁶² Srov. ustanovení § 446 odst. 2 ZOK.

4.2.5 Působnost zbytková

Základní pravidlo, které rozděluje pravomoci mezi správní radu a valnou hromadu, je obsaženo v ustanovení § 460 odst. 2 ZOK. Toto ustanovení určuje tzv. zbytkovou působnost. Jsou to kompetence, které zákon přímo nevyslovuje. Platí tedy, že tam, kde zákon nepřisoudí působnost žádnému jinému orgánu, je k rozhodnutí oprávněna správní rada. Zbytkovou působnost má tedy vždy pouze správní rada. Výjimka z takového pravidla je zakotvena v ustanovení § 163 NOZ, podle kterého je statutární orgán ten, kdo má zbytkovou působnost. Můžeme to považovat za pozitivní přínos pro monistickou strukturu společnosti, protože je to určitý znak, jenž odlišuje správní radu od dozorčí rady. Další odlišností od dualistického systému je pravomoc správní rady zvýšit základní kapitál, ovšem až po tom, co byla valnou hromadou k tomu pověřena. Takové oprávnění má v dualistickém systému představenstvo.⁶³ U takového ustanovení se však nebude uplatňovat analogické řešení podle ustanovení § 456 odst. 1 ZOK, u kterého by platilo, že tam, kde se použije představenstvo, rozumí se tím statutární ředitel.

4.2.6 Předseda správní rady a jeho působnost

V čele správní rady stojí její předseda, který má zejména organizační úkoly.⁶⁴ Funkci předsedy správní rady může vykonávat pouze fyzická osoba.⁶⁵ Pravomoc volit a odvolávat svého předsedu náleží správní radě.⁶⁶ Předsedu volí podle volby úpravy ve stanovách. Předseda pak správní radu zastupuje navenek. Předseda obecně není samostatným orgánem nebo podorgánem správní rady, pokud však není zároveň statutárním ředitelem. Podle ustanovení § 462 odst. 2 ZOK předseda správní rady zastupuje společnost „*v řízení před soudem a jinými orgány proti statutárnímu řediteli.*“ Jestliže je předseda správní rady současně statutárním ředitelem, zastupuje společnost jiný člen, který je správní radou určen. Jeho činnost kontroluje správní rada, které se také ze své činnosti zodpovídá. O působnosti správní rady a svých poznacích

---

⁶³ Srov. ustanovení § 511 odst. 2 ZOK.

⁶⁴ Srov. JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1.vyd. Praha: Grada, 2014, s. 9.

⁶⁵ Srov. ustanovení § 461 odst. 2 ZOK.

⁶⁶ Srov. ustanovení § 461 odst. 1 ZOK.

informuje valnou hromadu. Jak už bylo výše zmíněno, správní rada může předsedu z funkce odvolat. Dále je správní radě dáno právo zvolit si na místo stávajícího předsedy jiného člena za nového předsedu, toto oprávnění se však může použít jen v případě, že stávající předseda nemůže delší dobu vykonávat svou funkci. Předseda správní rady se zapisuje do obchodního rejstříku. Obsah věty podle ustanovení § 461 odst. 1 ZOK, který zní „*funkční období předsedy nesmí přesáhnout délku jeho funkčního období jako člena správní rady*“,⁶⁷ je v zásadě nepodstatný, protože je toto ustanovení ze zákona zřejmé. Dle mých poznatků a zkoumání tohoto ustanovení, pokud to chápu správně, to ani jinak nejde.

4.2.6.1 Svolaání správní rady

Předseda je povinen svolat správní radu. Jeho funkcí je připravovat a řídit jednání a činnost správní rady. Podle právní úpravy je při rovnosti hlasů hlas předsedy správní rady rozhodující, ale stanovy mohou určit jinak.⁶⁸ Podmínky pro svolání správní rady určují stanovy.⁶⁹ Jestliže není správní rada svolána „*po dobu delší než dva měsíce*“, může o svolání požádat jedna třetina jejích členů.⁷⁰ K jednání správní rady se vždy musí přizvat statutární ředitel. Na žádost statutárního ředitele lze též svolat předsedou rady správní radu. Jestliže nesvolá předseda správní radu, a to bez zbytečného odkladu od doručení žádosti, mohou správní radu svolat sami žadatelé. Totéž platí i pro statutárního ředitele. Náklady takového svolání nese společnost.⁷¹

4.2.6.2 Organizační a kontrolní působnost

Předseda správní rady má významnou organizační působnost, neboť pořádá a vede jednání správní rady, zajišťuje, aby byli členové o všem informováni, a kontroluje vyhotovení zápisu z těchto jednání. Přijímá také připomínky a podmínky akcionářů a třetích osob o provozu společnosti. Kromě výše uvedených povinností musí také plnit funkci člena správní rady podle ustanovení § 460 ZOK.

---

⁶⁷ Srov. ustanovení § 461 odst. 1 ZOK.

⁶⁸ Srov. ustanovení § 44 odst. 3 ZOK.

⁶⁹ Srov. ustanovení § 458 odst. 1 ZOK.

⁷⁰ Ustanovení § 459 odst. 1 ZOK.

⁷¹ Srov. ustanovení § 459 ZOK.

V následujícím odstavci se pozastavíme u ustanovení § 462 odst. 1 ZOK, kde tedy předseda správní rady dohlíží na řádný výkon správní radě podřízených orgánů. Takovým orgánem bude (mimo zvláštní orgány, které budou zřízeny stanovami společnosti) i statutární ředitel. Domnívám se tak proto, že ho rada jmenuje a schvaluje jeho smlouvu o výkonu funkce, což jsou z pravidla pravomoci, jenž jsou přiznány nadřízeným orgánům. A také proto, že zákon přiznává radě určovat limity, v kterých se statutární ředitel může pohybovat v rámci obchodního vedení. Tím je řečeno, že se kontrolní působnost správní rady bude střetávat s působností jejího předsedy. Zákon totiž nestanoví rozmezí mezi pravomocemi ve sféře kontroly a dohledu. A proto je zapotřebí takový problém řešit komplementárním způsobem. Jestliže se tedy budou chtít zakladatelé společnosti vyhnout takovým nejasnostem, měli by vytknout přesně kompetence ve stanovách pro oba orgány.

4.3 Statutární ředitel

Druhým důležitým článkem monistického systému je statutární ředitel. Statutární ředitel je statutárním orgánem společnosti. Zastupuje společnost navenek a jedná za společnost. Ředitelem může být pouze fyzická osoba. Jak už bylo výše zmíněno, na jeho postavení se použijí ustanovení o představenstvu, i pokud je statutární ředitel zároveň předsedou správní rady. Ředitel je jmenován do své funkce správní radou a ta také podle zákona schvaluje smlouvu o výkonu jeho funkce.⁷² Primární funkcí statutárního ředitele je vytyčovat obchodní vedení společnosti.⁷³ Rozhoduje o otázkách běžného chodu společnosti, a to na základě záměrného cíle společnosti jako celku, který určuje správní rada.

Sporným výkladem je především ustanovení, které se týká volby statutárního ředitele. Má jej volit buď valná hromada podle ustanovení § 421 odst. 2 písm. e) ZOK, anebo správní rada podle ustanovení § 463 odst. 1 ZOK. Pro podnikatele může být tento rozpor v právní úpravě velice nepříjemný, neboť zákon o obchodních korporacích tato

---

⁷² Srov. ustanovení § 463 odst. 1 ZOK.

⁷³ Srov. ustanovení § 463 odst. 4 ZOK.

oprávnění přiznává oběma orgánům vnitřní monistické struktury. Podle Martina Švéda je takový problém fatální, a měl by být v novelizaci co nejdříve odstraněn, protože není možné správně určit statutárního ředitele tak, aby jeho funkce nebyla později zpochybňována.⁷⁴ Zákodárce, při případné novelizaci, by pravděpodobně měl právo volby a odvolání statutárního ředitele svěřit správní radě. Důvodem je především skutečnost, že vzhledem k schvalování smlouvy o funkci statutárního ředitele, to vypovídá o tom, že spolupráce mezi statutárním ředitelem a správní radou je odlišná od spolupráce mezi představenstvem a dozorčí radou. To znamená, že statutární ředitel má větší závislost a podřízenost ke správní radě. Proto přiznat správní radě volbu a odvolání statutárního ředitele dává z funkční stránky hodnotnější význam. A také proto, aby byly znaky odlišnosti mezi orgány monistického a dualistického systému pro výklad práva jasnější.

4.3.1 Působnost statutárního ředitele

Statutární ředitel jedná navenek a je oprávněn zavazovat společnost. Ve vnitřní sféře působí statutární ředitel tak, že vykonává obchodní vedení společnosti, kterou řídí každodenní činností. Taková činnost je však omezena správní radou, jejíž povinností je dohlížet na správný výkon působnosti statutárního ředitele. V zásadě je stanoveno, že statutární ředitel musí spolupracovat se správní radou a řídit se rozmezím, které je v rámci jeho funkce dáno (obchodní vedení je rozebráno v další části této práce.) Statutární ředitel má právo účastnit se jednání správní rady. Toto jeho právo je zakotveno v ustanovení § 458 odst. 2 ZOK. Má také právo vyžadovat od předsedy správní rady svolání správní rady, „*a to s takovým pořadem jednání, který statutární ředitel určil.*“⁷⁵ Jestliže tak předseda neučiní, má právo správní radu svolat sám na náklady společnosti.

---

⁷⁴ Švéda, M. Monistický systém řízení akciové společnosti. *iHned.cz* [online] 2014-01-31 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-61640060-monisticky-system-rizeni-akcive-spolecnosti>.

⁷⁵ Ustanovení § 459 odst. 3 ZOK.

4.3.2 Kumulace funkcí statutárního ředitele a předsedy správní rady

V předchozích částech práce jsem zmiňovala možnost kumulace funkcí předsedy správní rady a statutárního ředitele, když takovou možnost zákon uvádí v ustanovení § 463 odst. 3 ZOK. Zákon také stanoví možnost si stanovami určit správní radu jednočlennou. Pokud to porovnáme s obchodním zákoníkem, který platil do 31. 12. 2013, ten umožňoval, aby bylo představenstvo jednočlenné pouze v případě, že má akciová společnost jediného akcionáře; ani taková možnost však nebyla faktickou skutečností, protože jednočlenný akcionář musel zřídit nejméně tříčlennou dozorčí radu. Zákon o obchodních korporacích nově zavádí možnost, bez ohledu na počet akcionářů, že správní rada může být pouze jednočlenná, a to tak, že jediný člen správní rady je i statutárním ředitelem společnosti.

Organizační struktura monistického systému by tak byla zmenšena na valnou hromadu a jednu osobu fyzickou. Podle důvodové správy by monistický model vnitřní správy společnosti měl poskytovat hlavně právně jednodušší formu podnikání akciových společností.⁷⁶ Osobně v kumulaci funkcí nevidím žádnou přítěž, ba naopak. Monistický systém bude nejspíš využívat především v rodinné akciové společnosti, u které bude oddělení správy a kontroly pouze nepodstatnou formalitou. Autorka tak usuzuje z vlastních zkušeností s rodinnou firmou. Organizace takové společnosti je tak rychlejší a úspornější, např. v záležitostech obchodního vedení nebo v rozhodování v jednání obchodní společnosti.

---

⁷⁶ Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

5. ORGÁNY AKCIOVÉ SPOLEČNOSTI PODLE DUALISTICKÉHO SYSTÉMU

Obrázek 2: Orgány akciové společnosti podle dualistického systému

Zdroj: Vlastní schéma

5.1 Charakteristika organizační struktury dualistické akciové společnosti

Nově se zavedla možnost výběru systému vnitřní struktury akciové společnosti – monistického nebo dualistického systému. Česká republika do účinnosti nové úpravy znala pouze jeden systém, a to ten dualistický. Jak už z názvu vyplývá, hlavním smyslem tohoto systému je, že vedení společnosti má dva základní orgány se silnými pravomocemi. Představenstvo jako statutární orgán a dozorčí radu jako kontrolní orgán. Lze mít za to, že dualistický systém tak trochu znevýhodňuje pravomoci valné hromady, o takové spekulaci bude pojednáno níže. Společnost s dualistickým systémem

musí mít minimálně tři funkční orgány, tedy valnou hromadu, představenstvo a dozorčí radu.

Značně velkou novinku přináší rekonstrukce ohledně vnitřní monistické struktury. Ustanovení § 456 ZOK odkazuje správní radu a statutárního ředitele na představenstvo a dozorčí radu. Některá ustanovení, která se týkají např. zákazu konkurence, funkční období nebo povinnosti orgánů akciové společnosti, se použijí podle okolností obdobně jako u představenstva a dozorčí rady.

5.2 Představenstvo

Výše bylo uvedeno, že značnou změnou rekonstrukce je možnost výběru mezi monistickým a dualistickým systémem vnitřní struktury akciové společnosti. Ustanovení § 396 ZOK normuje, že dualistický systém zakládá valnou hromadu, představenstvo a dozorčí radu. Základní charakteristika valné hromady se v zásadě nemění. Zůstává i nadále nejvyšším orgánem společnosti. Dozorčí rada působí jako orgán kontrolní.

Představenstvo je statutárním orgánem akciové společnosti. Představenstvo se stará o vedení společnosti a celkovou její správu. Jako statutární orgán při právních jednáních zastupuje společnost navenek.⁷⁷ Přísluší mu obchodní vedení společnosti. Z mnoha jeho povinností je třeba zmínit jednu základní. Takovou povinností je svolávat valnou hromadu. Dále je také povinen předkládat valné hromadě poznatky o podnikatelské činnosti a o celkovém stavu majetku společnosti. Jestliže zákon ani stanovy nesvěřuje některá kompetence valné hromadě nebo dozorčí radě, náleží taková kompetence představenstvu. Rozhoduje tedy o všech věcech, jež nejsou vyhrazeny do pravomocí jiných orgánů.⁷⁸

V nové úpravě chybí ustanovení analogické s ustanovením § 194 odst. 4 ObchZ, podle něhož valná hromada mohla zavazovat svými pokyny a zásadami představenstvo. Zákonodárce to však zcela nevyločil, neboť přiznat tyto pravomoci valné hromadě

---

⁷⁷ ELIÁŠ, K.; POKORNÁ, J.; DVOŘÁK, T. *Kurs obchodního práva: Obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, s. .

⁷⁸ ČERNÁ, S. *Obchodní právo 3*. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 234.

můžou stanovy společnosti, jestliže si to valná hromada nestanoví, tak o takové oprávnění přijde.⁷⁹ Petr Čech se ve své publikaci domnívá, že takové řešení není správné, protože v případě absence takových pravomocí omezuje akcionáři právo na podílení se vedení společnosti na valné hromadě⁸⁰. Proto by takové oprávnění mělo být valné hromadě dáno ze zákona.⁸¹

5.2.1 Členové představenstva

Zákon stanoví, že počet členů představenstva musí být tři, a počet členů dozorčí rady také tři, ale stanovami se takový počet může změnit. To znamená že, představenstvo i dozorčí rada mohou mít také pouze jednoho člena. Je však vyloučeno, aby člen představenstva byl zároveň členem dozorčí rady. U takových orgánů se v případech dualistického systému vnitřní struktury tedy neuplatňuje kumulace funkcí, jako je tomu u monistického systému.⁸²

Dle nové i předchozí právní úpravy valné hromadě náleží právo volit a odvolávat členy představenstva. Ve stanovách může být takové právo přiznáno také dozorčí radě.⁸³ „*Pro volbu a odvolání členů představenstva postačí prostá většina hlasů přítomných akcionářů.*“⁸⁴ Výše už bylo psáno, že představenstvo má ze zákona tři členy, pokud tedy stanovy neurčí jinak. Členem představenstva může být fyzická osoba, ta však musí splňovat určité podmínky (plnoletost, svéprávnost, bezúhonnost, nesmí mít žádné překážky k podnikatelské činnosti, na její majetek nesmí být prohlášen konkurz ani zahájeno insolvenční řízení).⁸⁵

Nově zákon umožňuje, aby členem představenstva byla i právnická osoba, svou funkci ale musí vykonávat prostřednictvím určené fyzické osoby. Ta tedy působí prostřednictvím zástupce, jímž fakticky musí být fyzická osoba, protože zákon

---

⁷⁹ ČECH, P. Akciové společnosti po rekodifikaci. *iHned.cz* [online]. 2012-10-25 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-55877950-a-s-po-rekodifikaci>.

⁸⁰ Srov. ustanovení § 398 odst. 1 ZOK.

⁸¹ ČECH, P. Akciové společnosti po rekodifikaci. *iHned.cz* [online]. 2012-10-25 [cit. 2014-03-04].

Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-55877950-a-s-po-rekodifikaci>.

⁸² MAUR, J. Představenstvo a dozorčí rada v a.s. může mít jen jednoho člena. *Profispolecnosti.cz* [online] 2014-02-12 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.profispolecnosti.cz/rady-zkusenosti/919-predstavenstvo-a-dozorci-rada-as-muze-mit-ji%20C5%BE-jen-1-clena>.

⁸³ Srov. ustanovení § 438 ZOK.

⁸⁴ DĚDIČ, J.; ŠTENGLOVÁ, I.; KRÍŽ, R.; ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 432.

⁸⁵ SALACHOVÁ, B. *Právo v podnikání*. 2. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, s. 62.

zachovává povinnost statutárnímu orgánu jednat prostřednictvím určené fyzické osoby, tedy zmocněncem nebo zástupcem.⁸⁶

O svolání valné hromady představenstvem bylo pojednáno výše.

5.2.2 Funkční období člena představenstva

Obchodní zákoník upravoval funkční období tak, že stanovil určitou délku funkčního období člena představenstva. Ať už stanovy společnosti určily či neurčily délku funkční doby, zákon jasně vytyčoval hranici tohoto období, a to maximálně na 5 let.⁸⁷

Ustanovení § 439 odst. 3 ZOK nově umožňuje akciové společnosti vybrat si libovolnou délku funkčního období člena představenstva. Délka takového období musí být sjednána buď ve stanovách, nebo ve smlouvě o výkonu funkce. Jestliže tato délka není sjednána, má se za to, že „*pro každého jednotlivého člena představenstva je sjednána na jeden rok.*“⁸⁸ Jestliže dojde k neshodě mezi stanovami a smlouvou o výkonu funkce, má přednost smlouva o výkonu funkce, také platí ta délka funkčního období, která je smluvená ve smlouvě o výkonu funkce.

5.2.3 Působnost představenstva

Působnost představenstva obecně vymezuje § 163 NOZ, podle něhož je statutárnímu orgánu dáno právo, které říká, že „*veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánů veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.*“⁸⁹ Ve srovnání s předchozí právní úpravou úpravou, zákonodárce takové právo ponechává nedotknutelným.

Jak bylo výše uvedeno, zákon o obchodních korporacích na rozdíl od úpravy obchodního zákoníku umožňuje stanovami určit počet členů nižší než tři, a to i v případě, že je více akcionářů než jeden. Jestliže ale stanovy společnosti počet členů neurčí, musí mít představenstvo tři členy. Taková možnost je dle mého soudu přijatelná,

---

⁸⁶ Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

⁸⁷ Srov. ustanovení § 194 odst. 1 ObchZ.

⁸⁸ Ustanovení § 439 odst. 3 ZOK.

⁸⁹ Ustanovení § 163 NOZ.

neboť umožňuje společnosti nastavit vlastní podmínky a přizpůsobit společnost vlastním potřebám.

Představenstvo volí předsedu představenstva. Zákonodárce tak vychází z úpravy obchodního zákoníku, ale dodává k tomuto ustanovení také o odvolání předsedy. Řídí se zásadou, „*kdo volí, odvolává*“. Takže z tohoto výroku vyplývá, že představenstvo svého předsedu jednak volí, a jednak jej odvolává.⁹⁰

Představenstvo jako kolektivní orgán rozhoduje principem prosté většiny, tedy většinou hlasů přítomných členů, pokud stanovy neurčí počet vyšší. Podle zákona o obchodních korporacích je rozhodující počet přítomných členů, nikoliv tedy všech členů představenstva, jak upravoval obchodní zákoník. Každému členu představenstva náleží i nadále jeden hlas. Jestliže nastane rovnost hlasů, rozhoduje hlas předsedy představenstva, pokud stanovy neurčí jinak.

Průběh jednání představenstva a jeho rozhodování se zaznamenává zápisem, který je následně podepsaný předsedou představenstva a zapisovatelem. K takovému zápisu se přiloží seznam všech přítomných osob, které se zúčastnily jednání. Jmenovitě se do zápisu zaznamenají ti členové představenstva, kteří hlasovali proti rozhodnutí nebo se zdrželi hlasování. U členů, kteří se neuvedou do zápisu, se má za to, že hlasovali ve prospěch přijetí rozhodnutí.⁹¹

Podle ustanovení § 59 ZOK se práva a povinnosti mezi akciovou společností a členem představenstva řídí přiměřeně ustanoveními nového občanského zákoníku o příkazu, nesmí však ze smlouvy o výkonu funkce ani ze zákona o obchodních korporacích vyplývat něco jiného. Nový občanský zákoník upravuje ustanovení o příkazu v § ustanovení 2430 a násl.

---

⁹⁰ Srov. ustanovení § 439 odst. 2 ZOK.

⁹¹ Srov. ustanovení § 440 ZOK.

5.2.4 Obchodní vedení

Obchodní vedení je chápáno jako vedení, které směřuje dovnitř společnosti.⁹² Do záležitostí takového vedení spadá hlavně organizování a řízení její podnikatelské činnosti, a též rozhodování o podnikatelských úmyslech.⁹³ Podle Stanislavy Černé, takové rozhodnutí nestaví práva a povinnosti společnosti vůči třetím osobám, neboť nepřesahuje vnitřní „právní meze“ společnosti.⁹⁴ Další zajímavou myšlenkou Stanislavy Černé je, že „obchodní vedení náleží rozhodování o koncepci podnikatelské činnosti, určuje postup její realizace.“⁹⁵ Za součást obchodního vedení prohlašuje zákon výslovně vedení účetnictví a to především:

- vedení účetnictví,
- předkládá účetní uzávěrky valné hromadě ke schválení a předlohy návrhů na rozdělení zisku či úhrady ztráty,
- předkládá také informace o podnikatelské činnosti a o stavu majetku, smí tak činit nejméně jednou za účetní období.⁹⁶

5.2.5 Vnitřní dělení působnosti představenstva

U představenstva se předpokládá, že všichni členové nevládnou stejnými znalostmi a dovednostmi. Zákon na tento fakt nezapomíná, a umožňuje proto představenstvu působnosti mezi členy představenstva podle svého vlastního úsudku, rozdělit.⁹⁷ Tím pádem má každý člen odpovědnost za svůj okruh působnosti. Např. jeden člen má na starosti personální záležitosti, druhý člen výrobní a třetí finanční záležitosti. Určitě je takové rozdělení působnosti správné, neboť je velice praktické pro jednodušší chod společnosti, nicméně i přes takové dělení musí představenstvo působit jako celek.

---

⁹² VOJÍK, V. *Specifika podnikání malých a středních podniků v tuzemsku a zahraničí*. 1. vyd. Praha: WOLTERS KLUWER, 2012, s. 66.

⁹³ JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, s. 20.

⁹⁴ ČERNÁ, S. *Obchodní právo 3*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 234.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ SALACHOVÁ, B. *Právo v podnikání*. 2. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012, s. 62.

⁹⁷ HAVEL, B. Postavení členů statutárních orgánů a jejich odpovědnost po 1.1.2014. *iHned.cz* [online] 2013-05-27 [cit. 2014-03-06].

Dostupné z: [http://pravnicaradce.ihned.cz/index.php?p=F00000_d&&article\[id\]=59952940](http://pravnicaradce.ihned.cz/index.php?p=F00000_d&&article[id]=59952940).

5.2.6 Povinnosti člena představenstva

Představenstvo je vázáno celou řadou povinností. Tato kapitola je věnována především povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře, povinnosti loajality, povinnosti mlčenlivosti a pravidlům podnikatelského úsudku.

5.2.6.1 Povinnost jednat s péčí řádného hospodáře

Základní povinností člena orgánu je povinnost vykonávat svou působnost s péčí řádného hospodáře. I po rekodifikaci je tato povinnost zachována. Zatímco stará právní úprava touto povinností zavazovala pouze členy orgánu a její obsah přenechávala judikatuře a doktríně, teď se povinnost řádného hospodáře vztahuje obecně na všechny členy orgánů právnických osob. Zákon o obchodních korporacích pak zakotvuje rozdíly, které jsou speciální pro obchodní korporace.⁹⁸

Povinnost péče řádného hospodáře je stanovena v ustanovení § 159 odst. 1 NOZ. Funkce člena orgánu zavazuje, z citovaného ustanovení totiž vyplývá, že to, že „*ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.*“ Pojem péče řádného hospodáře vysvětluje Petr Bezouška jako „*výkon vědomé rozhodovací činnosti s dostatečnými informacemi.*“⁹⁹ Taková činnost musí být vykonávána v dobré víře a pro blaho společnosti. Volený člen orgánu nesmí upřednostňovat vlastní osobní zájmy.

Nový občanský zákoník, na rozdíl od obchodního zákoníku, zakotvuje, že péčí řádného hospodáře rozumíme výkon funkce s nutnou loajalitou a nepostradatelnými znalostmi a pečlivostí. Nutné podotknout, že hranice tohoto pojetí zůstává i přesto neuzavřeným právním pojmem. Jaroslav Vítek říká, že „*zákonodárce sice péči řádného hospodáře obecně definuje, ale neuzavírá ji.*“¹⁰⁰ Také dodává, že jednoznačné rysy,

---

⁹⁸ BEZOUŠKA, P. Souznění pravidla péče řádného hospodáře a podnikatelského úsudku. *iHned.cz* [online] 2014-03-08 [cit. 2014-03-08].

Dostupné z: [http://zpravy.ihned.cz/?p=010000_d&article\[id\]=58790190](http://zpravy.ihned.cz/?p=010000_d&article[id]=58790190).

⁹⁹ Tamtéž.

¹⁰⁰ VÍTEK, J. *Odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 292.

keré souvisejí s pojmy „*potřebná pečlivost a potřebná znalost*“,¹⁰¹ bude muset vystihnout právní věda a judikatura.¹⁰² Lze však mít za to, že v souvislosti s obchodním zákoníkem tyto definice už byly dříve rozebírány.

Zákon o obchodních korporacích v ustanovení § 52 odst. 1 při posouzení, jestli člen orgánu jednal s péčí řádného hospodáře, preferuje objektivní postoj k povinné péči. Zákon stanoví, že by se vždy mělo přihlédnout k tomu, jak by v podobném případě jednala jiná „*rozumně pečlivá osoba*“,“ kdyby byla v podobném postavení člena orgánu společnosti.¹⁰³ Tato změna je podle autorky práce pozitivní, neboť se dá ze zákona a nezaujatě posoudit, zda člen orgánu jednal správně či ne.

5.2.6.2 Povinnost loajality a povinnost mlčenlivosti

Porušení povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře je jednání neloajální, a proto by v soudním řízení ten, kdo tuto povinnost porušil, nesl důkazní břemeno (ustanovení § 52 odst. 2. ZOK). Je zřejmé, že tato povinnost je pozitivní hlavně z pohledu společnosti, protože do určité míry ukazuje charakteristické znaky a postavení mezi členem představenstva a společností. Je správné, aby společnost neměla pochyby o tom, že člen orgánu se musí chovat při své činnosti loajálně. Budeme-li mluvit o střetu zájmu mezi členem orgánu a obchodní korporací, použijeme ustanovení § 54 ZOK. Toto ustanovení nám říká, že pokud se člen orgánu dozví o střetu zájmů, musí neprodleně informovat ostatní členy svého orgánu a také kontrolní orgán, popřípadě nejvyšší orgán. Ustanovení § 54 odst. 3 ZOK zdůrazňuje, že „*tímto ustanovením není dotčena povinnost člena orgánu obchodní korporace jednat v zájmu obchodní korporace*.“¹⁰⁴ Nejvyššímu orgánu a kontrolnímu orgánu je dáno právo pozastavit členovi orgánu na určitou dobu činnost, s níž je spojena jeho funkce.¹⁰⁵ Zákon dále ukládá členovi orgánu povinnost informační. Informační povinnost se týká především případů, kdy člen orgánu hodlá uzavřít smlouvu s obchodní korporací.¹⁰⁶

---

¹⁰¹ VÍTEK, J. *Odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012, s. 292.

¹⁰² Tamtéž.

¹⁰³ Ustanovení § 52 odst. 1 ZOK.

¹⁰⁴ Ustanovení § 54 ZOK.

¹⁰⁵ Srov. ustanovení § 54 odst. 4 ZOK.

¹⁰⁶ Srov. ustanovení § 55 a násl. ZOK.

Povinnost mlčenlivosti zákon o obchodních korporacích ani nový občanský zákoník přímo nevyslovuje. I tak se dá z povinnosti loajality odvodit. Člen představenstva nemůže dodržovat loajální povinnost, aniž by, jak se lidově říká, nadržel tzv. „jazyk za zuby.“ Člen představenstva si tedy musí důvěrné informace nechat pro sebe, a tak zachovat určitou mlčenlivost vůči obchodní společnosti.

5.2.6.3 Pravidlo podnikatelského úsudku

Zákon o obchodních korporacích přibližuje povinnost řádného hospodáře v ustanoveních § 51 až § 53 ZOK. Ustanovení § 51 odst. 1 ZOK upravuje pravidlo podnikatelského úsudku, pokud ho tedy člen orgánu splní, předpokládá se, že jednal s péčí řádného hospodáře. Pravidlo podnikatelského úsudku je obohaceno složkami. Do nich patří dobrá víra, předpoklad, že jedná informativně, podmínku, že jedná v zájmu obchodní korporace, loajalita vůči společnosti.

Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích se v tomto směru nechala inspirovat zahraničními kodexy. V angloamerickém právu se tento pojem označuje jako „*business judgement rule*.“ „*Pravidlo podnikatelského úsudku ve staré úpravě scházelo,*“¹⁰⁷ jak uvádí Robert Němec. Základní idejí tohoto pravidla je, že pokud jsou dodrženy všechny podmínky při rozhodování, nenese statutární orgán odpovědnost za své činy.¹⁰⁸ Pravidlo podnikatelského úsudku konečně poskytuje možnost ochrany statutárnímu orgánu, protože často musí jednat tak, aby neuškodil společnosti a zároveň se snažil navýšit zisk, a tím se často pohyboval na hranici rizika. Pokud je tedy rozhodnutí podle příslušného orgánu správné, nemusí se bát, že by za to byl nějak postižen.¹⁰⁹

5.2.7 Odpovědnost představenstva

Právní odpovědnost je jedním ze základních právních institutů. Obecnou definici právní odpovědnosti lze definovat mnoha způsoby. Aleš Gerloch uvádí, že právní odpovědnost „*je zvláštní forma právního vztahu, ve kterém dochází na základě porušení*

---

¹⁰⁷ HYČNICOVÁ, K. Management se nemusí bát riskovat. *iHned.cz* [online] 2013-05-28 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: <http://pravnickadce.ihned.cz/c1-59952930-management-se-nemusi-bat-riskovat>.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ Tamtéž.

*právní povinnosti ke vzniku nové právní odpovědnosti sankční povahy.*¹¹⁰ Právní skutečnost, která vede k právní odpovědnosti, je protiprávní jednání.¹¹¹ Důvodová zpráva nového občanského zákoníku, která nepovažuje pojem odpovědnost za hrozbu sankce, naopak říká, citují: „*naopak přiklání k pojetí odpovědnost v duchu tradic antické a křesťanské civilizace, podle nichž člověk odpovídá za své jednání v plném rozsahu a odpovídá tedy především za to, že se chová řádně, po právu a za splnění povinností.*“ Důvodová zpráva dále tvrdí, že zákon používá více pojem povinnost, než odpovědnost.¹¹² Autorka s tímto pojetím souhlasí a přiklání se k takovému řešení.

5.2.8 Smlouva o výkonu funkce

Smlouva o výkonu funkce je smlouvou, která má vždy písemnou podobu a upravuje vztahy mezi členem orgánu a společností. Změna tohoto právního vztahu umožňuje řešení problémů odměňování, nebo můžeme říci, že to je úprava toho, na co má nárok člen dozorčí rady nebo člen představenstva. K ratifikování smlouvy má právo pouze valná hromada či dozorčí rada společnosti.¹¹³

Stimulem, jak pro členy orgánů, tak pro celou akciovou společnost, je právě změna právního předpisu nebo zákona, která spočívá hlavně v jeho vysvětlení. Výkon bude považován za bezplatný, pokud označené strany si dopředu nesjednají odměnu. Na tuto změnu by měli dávat pozor především členové orgánů společností, které jsou již funkční (neboli byli funkční před účinností nového zákona). Následkem tohoto nedopatření může dojít k tomu, že tito členové budou vykonávat svoji činnost bez úplaty neboli zadarmo. Dle staré právní úpravy byla tato funkce úplatná ze zákona, pokud se tedy označené strany se nedomluvili na opaku.¹¹⁴

Martin Hrdlík upozorňuje na to, že pokud by nastal rozpor mezi smlouvou o výkonu funkce a zákonem, a zavinila ho korporace „*tak se odměna určí jako obvyklá*

---

¹¹⁰ GERLOCH, A. *Teorie práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 179.

¹¹¹ Tamtéž.

¹¹² Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

¹¹³ HRDLÍK, M. Smlouva o výkonu funkce - její tvorba, povaha a schvalování. *iHned* [online]. 2013-06-28 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/obcansky-zakonik/c1-59250850-smlouva-o-vykonu-funkce-jeji-tvorba-povaha-a-schvalovani>.

¹¹⁴ Srov. ustanovení § 66 ObchZ.

v době uzavření smlouvy.“ Člen orgánu by měl na obvyklou odměnu nárok, i pokud by smlouva o výkonu funkce nebyla platná, schválená nebo uzavřená a za takový následek by nesla vinu obchodní korporace.

5.2.9 Způsob odměňování členů představenstva

Bohumil Havel ve svém odborném článku tvrdí: „*Je věci společnosti, jak a kdy členy svých statutárních orgánů odměňuje, zákon dává proto pravidla jen pro zjištění kontroly odměn.*“¹¹⁵ Všechny odměny musí být schváleny valnou hromadou. Zmíněný autor k tomuto výroku dodává že: „*jiné plnění člen dostat nemůže.*“¹¹⁶ Je nutné dodat, že by si společnost, která vznikla přede dnem 1. 1. 2014, měla obnovit smlouvy o výkonu funkce a tyto smlouvy musí valná hromada opět schválit, a jestliže tak neučiní do šesti měsíců, výkon funkce může být bezplatný.¹¹⁷

Zákon o obchodních korporacích v ustanovení § 60 vymezuje náležitosti odměňování, které smlouva o výkonu funkce obsahuje. Jde především o:

- vymezení všech složek odměny,
- stanovení výše odměny nebo způsobu jejího výpočtu a její podoby,
- stanovení určitých pravidel pro výplatu zvláštních odměn a podílu na zisku,
- údaje o odměnách nebo výhodách člena orgánu společnosti.

Motivací pro člena orgánů, aby vykonával svou funkci řádně a ve prospěch společnosti, je možnost neposkytnutí odměny. Zákon totiž nově zavádí v ustanovení § 61 odst. 2 ZOK eventualitu neposkytnout odměnu, pokud výkon funkce člena „*přispěl k nepříznivému hospodářskému výsledku společnosti.*“ zároveň si ale společnost může stanovit opak, tedy že odměna bude poskytnuta i přes toto ustanovení.

---

¹¹⁵ HAVEL, B. Postavení členů statutárních orgánů a jejich odpovědnost po 1.1.2014. *iHned.cz* [online] 2013-05-27 [cit. 2014-03-06].

Dostupné z: [http://pravnicaradce.ihned.cz/index.php?p=F00000_d&&article\[id\]=59952940](http://pravnicaradce.ihned.cz/index.php?p=F00000_d&&article[id]=59952940).

¹¹⁶ Tamtéž.

¹¹⁷ Srov. ustanovení § 777 odst. 3 ZOK.

5.2.10 Omezení možnosti odstoupení z funkce

Budeme-li hovořit o odstoupení z funkce člena orgánu, zákon stanoví, že člen orgánu obchodní korporace nemůže odstoupit v době, kdy se to společnosti nehodí. Z ustanovení § 59 odst. 5 ZOK plyne, že kdyby se jednalo v důsledku jeho odchodu o špatný dopad na společnost, který by nešel odvrátit, musel by člen orgánu ve své funkci zůstat po dobu odvrácení takové krizové situace. Zákon totiž klade důraz na loajalitu člena orgánů obchodní korporace. Způsob a oznámení o odstoupení z funkce se řídí též podle ustanovení § 59 odst. 5 ZOK.

5.3 Dozorčí rada

Dozorčí rada je třetím a posledním základním článkem dualistického systému. Dozorčí rada se zřizuje vedle valné hromady a představenstva. Tento orgán je kontrolním orgánem pro vnitřní dualistickou správu akciové společnosti. Do jeho funkce patří hlavně dohled nad činností představenstva. Dozorčí rada má minimálně tři členy orgánu, pokud stanovy neurčí jinak.¹¹⁸ Dozorčí rada si volí svého předsedu. Od představenstva se liší tím, že jí nenáleží rozhodování ve společnosti, ale samozřejmě, jako skoro u všech předpisů, existují výjimky, které zákon nebo stanovy určí.¹¹⁹ Dozorčí rada je volena a odvolávaná valnou hromadou.¹²⁰ Funkční období je stanoveno na tři roky, pokud ze stanov nebo ze smlouvy o výkonu funkce neplyne něco jiného.

5.3.1 Složení dozorčí rady

Obchodní zákoník upravoval oprávnění, že pokud měla společnost (v době volby členů dozorčí rady)¹²¹ více než 50 zaměstnanců, volili zaměstnanci společnosti jednu třetinu dozorčí rady. Zbýlé dvě třetiny volila valná hromada. Počet volených členů

---

¹¹⁸ Srov. ustanovení § 448 odst. 1 ZOK.

¹¹⁹ ČERNÁ, S. *Obchodní právo* 3. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 260.

¹²⁰ Srov. ustanovení § 448 odst. 2 ZOK.

¹²¹ Srov. ustanovení § 200 ObchZ.

musel být vždy dělitelný třemi. Dále z ustanovení § 200 ObchZ vyplývalo, že stanovy mohou zaměstnanecký vliv posílit, a tak poskytnout zaměstnancům možnost volit více než jednu třetinu dozorčí rady, ale počet volených členů nesměl převýšit počet, který volila valná hromada.¹²²

S účinností ode dne 1. 1. 2014 nastala velká změna, která se týká právě volení členů dozorčí rady. Zákon o obchodních korporacích totiž opouští od povinné účasti zaměstnanců v dozorčí radě. Valná hromada si je může volit sama, podle ustanovení § 448 odst. 2 ZOK. Nový zákon výše uvedenou volbu nezná a ani v přechodných ustanoveních není pojata. Tudíž se klade zásadní otázka, zda účast zaměstnanců je nebo není dovolena. Budeme-li se řídit heslem „*co není zakázáno, je dovoleno*“, znamená to, že účast zaměstnanců v dozorčí radě a jejich volba je teoreticky možná. Dá se předpokládat, že než se nové změny rekodifikace usídlí a dostanou správný směr v oblasti právní praxe, potrvá to ještě několik let.

Zákon o obchodních společnostech ponechává neslučitelnost funkcí. Obchodní zákoník zakotvoval pravidlo, že člen orgánu nesmí být členem představenstva, konkrétně v ustanovení § 200 odst. 4 Obchz. Nyní toto ustanovení najdeme v ustanovení § 448 odst. 5 ZOK. Člen dozorčí rady nemůže být zároveň ani jinou osobou, která je oprávněna jednat jménem společnosti (likvidátor, správce).

Člen dozorčí rady může být fyzická osoba i právnická osoba, avšak právnická osoba musí být zastoupena prostřednictvím reálné fyzické osoby. Tato změna je analogická jako u představenstva akciové společnosti. Dříve mohl být členem dozorčí rady jen fyzická osoba. Nyní je to na společnosti, jakou osobu si do dozorčí rady zvolí. Důvodová zpráva uvádí, že ve světě je taková volba proslulá.¹²³ Působnost právnické osoby ve společnosti může být jen přínosem, protože právnická osoba má většinou vyšší ekonomickou moc, a tím posiluje ochrannou sféru společnosti a třetích osob, např. náhrada škody apod.¹²⁴

---

¹²² ČERNÁ, S. *Obchodní právo* 3. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006, s. 263.

¹²³ Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích. Ministerstvo spravedlnosti. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

¹²⁴ HAVEL, B. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1.vyd. Ostrava: Sagit, 2012, s. 177.

5.3.2 Funkční období dozorčí rady

Funkční období pro dozorčí radu je stanoveno zákonem na tři roky. Ale stanovy nebo smlouva o výkonu funkce mohou funkční období upravit i jinak, podle toho, jak se akcionáři rozhodnou. Buď mohou funkční období prodloužit na deset let, anebo naopak zkrátit na jeden rok. Dostane-li se smlouva o výkonu funkce do rozporu se stanovami, platí ta délka funkčního období, která je sjednána ve smlouvě o výkonu funkce.¹²⁵ Podle předchozí právní úpravy se délka funkčního období limitovala na 5 let. Pozoruhodné je, že v obchodním zákoníku upravovaly stanovy délku tohoto období, nyní má ale přednost v případě rozporu mezi údaji smlouva o výkonu funkce.

5.3.3 Organizace dozorčí rady

Obchodní zákoník ani zákon o obchodních korporacích neřeší některé otázky, které se týkají organizace práce dozorčí rady. Společnost si tyto otázky zodpovídá sama ve svých stanovách, jsou tím myšleny třeba přesné časy zasedání nebo způsob svolávání, jak je tomu u valné hromady. Lze z toho vyvodit, že společnost si sama zvolí způsob, jak a za jakých podmínek se bude scházet a rozhodovat o určitých záležitostech. Avšak zákon ve svých paragrafech upomíná některé povinnosti, které by měly být splněny.¹²⁶

Ustanovení § 450 ZOK ukládá povinnost dozorčí radě, aby se o průběhu jednání a jejich rozhodnutích pořizoval zápis, který musí být následně podepsaný předsedajícím, a aby se k zápisu přidával seznam přítomných členů dozorčí rady. Podobně jako u představenstva, se v zápisu uvedou jména těch členů, kteří hlasovali proti přijetí jednotlivých návrhů, a i těch, kteří se zdrželi hlasování. U členů, kteří se neuvedou do zápisu, se má za to, že hlasovali pozitivně.

Výše je zmíněno, že předsedu dozorčí rady volí její členové.¹²⁷ Stejně jako u organizace dozorčí rady, v zákoně není stanovena jeho působnost. Dalo by se říci, že předseda rady má vlastnosti koordinační a zařizovací. Analogicky jako u předsedy

---

¹²⁵ Srov. ustanovení § 448 odst. 4 ZOK.

¹²⁶ Srov. ustanovení § 450 ZOK.

¹²⁷ Srov. ustanovení § 448 odst. 3 ZOK.

správní rady se dá odvodit, že jeho základním úkolem je zařídit, aby dozorčí rada fungovala řádně a aby členové dozorčí rady získali včas důležité informace.

5.3.4 Působnost dozorčí rady

Působnost dozorčí rady je úzce spjata s působností představenstva. Ze zákona je dáno dozorčí radě právo dohlížet na výkon působnosti představenstva.¹²⁸ Zároveň se ale řídí zásadami, které jí schválila valná hromada, tyto principy však nesmí být v konfliktu se zákonem a stanovami. Člen dozorčí rady jako orgán kontrolní je oprávněn nahlížet do všech dokladů a zápisů, které se týkají činnosti společnosti, dále kontroluje všechny účetní spisy a dohlížet na to, zda jsou řádně zpracované a jsou v souladu se zákonem i se stanovami společnosti.¹²⁹ Takové oprávnění je podloženo rozhodnutím dozorčí rady.

Dozorčí rada je oprávněna svolat valnou hromadu, avšak nesmí tak činit libovolně. Valnou hromadu může svolat ve chvíli, kdy se bude jednat o objektivní zájem společnosti.¹³⁰ O způsobu svolání valné hromady již bylo pojednáno výše (kapitola o valné hromadě). Ale zákon blíže nekonkretizuje důvody svolání valné hromady. Takovým důvodem svolání valné hromady mohou být zjištěné některé nedostatky ve společnosti, které by mohly mít negativní vliv na celou společnost. Dozorčí rada má také povinnost svolat valnou hromadu, pokud tak neučiní představenstvo, pokud tak neučiní ani dozorčí rada, může svolání provést člen dozorčí rady.¹³¹

Z ustanovení § 449 odst. 1 ZOK vyplývá, že členové rady se účastní valné hromady. Obdobné to bylo i v ustanovení § 201 ObchZ. Nepatrná změna je však v druhé větě citovaného ustanovení zákona o obchodních korporacích, kde je psáno, že pověřený člen dozorčí rady seznamuje valnou hromadu s poznatky jejich činnosti, ne

---

¹²⁸ Srov. ustanovení § 446 odst. 1 ZOK.

¹²⁹ Srov. ustanovení § 446 - § 447 ZOK.

¹³⁰ Srov. DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 406.

¹³¹ Srov. ustanovení § 404 ZOK.

tedy všichni, jak to bylo v obchodním zákoníku, ale pouze jeden člen. Zvolený člen rady je tedy povinen informovat valnou hromadu o výsledcích své kontrolní činnosti.

Další pravomocí, kterou můžou udělit stanovy dozorčí radě, je volení a odvolání členů představenstva. Jestliže bude rada volit představenstvo, schvaluje také „*smlouvu o výkonu funkce s jednotlivými členy představenstva*.“¹³²

Ustanovení § 447 odst. 4 ZOK opravňuje zvoleného člena dozorčí rady zastupovat společnost v řízeních před soudem a jinými orgány proti členu představenstva.

5.3.5 Povinnosti dozorčí rady

Hlavní povinností dozorčí rady je chovat se řádně a efektivně jako celek při výkonu své funkce. Povinnosti člena orgánu nalezneme v novém občanském zákoníku. Tyto povinnosti lze chápat jako obecné zásady, kterými se člen orgánu musí řídit při své funkci.¹³³ Rekodifikace práva sice dává obchodním korporacím větší prostor při zřizování orgánů, přesto nezapomíná na vlastnosti, které by měl mít takový orgán. Kogentní úprava těchto povinností je obecně stanovena v ustanovení § 159 NOZ.

Povinnost jednat s péčí řádného hospodáře je analogicky použitelná i u představenstva (jak jsme uvedli již výše). Cílem člena dozorčí rady by měl být dohled nad činností společnosti jako celku. Měl by také hlavně upřednostňovat zájmy společnosti. Dle mého soudu, společnost musí klást důraz na odbornost při výkonu funkce, tedy na to aby člen orgánu byl při své činnosti dostatečně vzdělaný a svůj potenciál v práci využil. A potom v rámci svých možností postupoval s odbornou péčí, tedy s péčí řádného hospodáře. Měl by též rozeznat rizikovou situaci, umět ji pohotově řešit a předvídat do budoucna.¹³⁴

Povinnost loajality pro člena dozorčí rady znamená hlavně chránit zájmy společnosti. Takové zájmy musí člen dozorčí rady znát a nejspíš není podstatné, zda se účastnil valné hromady nebo zasedání dozorčí rady. Do vymezení loajality lze zařadit povinnost mlčenlivosti, o té jsem už též výše zmiňovala. V zásadě člen dozorčí rady by

---

¹³² Ustanovení § 438 ZOK.

¹³³ Srov. DĚDIČ, J., ŠTENGLOVÁ, I., KRÍŽ, R., ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 467.

¹³⁴ RADA PARTNER. Stručně k dozorčí radě a povinnostem. *Radapartner.cz* [online] 2008-04-18 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://www.radapartner.cz/assets/clanky/08.pdf>.

měl svou funkci brát maximálně vážně. Jednal-li by opačně, mohl by společnosti způsobit škodu. Zásada zachování mlčenlivosti o důvěrných informacích a poznacích je zřejmá. Řádný hospodář, respektive člen dozorčí rady, by měl rozeznat, jaké informace jsou důvěrné a jakou újmu by mohl způsobit při jeho vyzrazení.¹³⁵

Člen dozorčí rady není povinen se řídit zásadami valné hromady, pokud jsou v rozporu se stanovami nebo zákonem.¹³⁶

---

¹³⁵ RADA, I. *Dozorčí rada obchodních společností*. 1.vyd. Praha: Linde, 2008, s. 292.

¹³⁶ Srov. ustanovení § 446 odst. 2 ZOK.

6. ZÁKAZ KONKURENCE

Zákaz konkurence stanoví zákon o obchodních korporacích pro jednotlivé obchodní korporace. Spočívá v tom, že členové orgánu nesmí jako fyzická nebo právnická osoba činit v tomtéž nebo obdobném podnikání. Porušení zákazu konkurence má právní následky, které společnost může posléze po „viníkovi“ vyžadovat. Akciová společnost může požadovat, aby osoba, která zákaz porušila, vydala společnosti prospěch, který z toho měla, nebo může požadovat náhradu škody, která společnosti vznikla.¹³⁷

U problematiky zákazu konkurence se spíše jedná o předefinování obchodního zákoníku než o nějaké jeho zásadní změně. Členové představenstva a dozorčí rady mají oprávnění se přidržovat zákazem konkurence. V Důvodové zprávě se uvádí, že pozdější verze se opírá o úpravu zákazu u veřejné obchodní společnosti, ale se zjednodušenějším definováním. Při porovnání úpravy zákazu u společnosti s ručením omezeným a akciovou společností je zjevné, že právní úprava společnosti s ručením omezeným je striktnější.¹³⁸ V případě že, písemnosti jako společenská smlouva a stanovy nezmiňují rozsáhlejší omezení, dle zákona není dovoleno:

- provádět podnikatelskou činnost stejnou či obdobnou, a ani se společností účastnit obchodních vztahů,
- dodávání a zprostředkování obchodů společnosti pro třetí osoby,
- podílet se na obchodním vedení s neomezeným ručením jiné společnosti či jako řídící osoba jiné osoby s obdobnou podnikatelskou činností.

U akciové společnosti zákon stanoví vesměs stejný zákaz konkurence jako u člena představenstva, a také u člena dozorčí rady. Je důležité připomenout, že u monistického systému, respektive u správní rady a statutárního ředitele, se použije obdobné ustanovení jako u dozorčí rady a představenstva. Tedy, že tam, kde se stanoví o představenstvu, použije se podle okolností statutární ředitel, a tam, kde se stanoví o dozorčí radě, použije se podle okolností správní rada (ustanovení § 456 ZOK).

---

¹³⁷ Srov. DĚDIČ, J.; ŠTENGLOVÁ, I.; KŘÍŽ, R.; ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 457.

¹³⁸ Srov. HAVEL, B. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012, s. 174.

Nová právní úprava o zákazu konkurence je obsahově stejná, jako je v obchodním zákoníku, s tím, že je nově upravena možnost jeho překonání.¹³⁹ Ustanovení § 442 ZOK určuje, že pokud člen orgánu řádně upozorní zakladatele při založení společnosti o možném zákazu konkurence podle ustanovení § 441 ZOK, má se za to, že činnost zakázanou nemá. Ale společnosti je dána možnost na základě nesouhlasu, který projeví jakýkoliv zakladatel nebo jiný příslušný orgán, do jednoho měsíce změnit názor. Jestliže je člen představenstva již funkční a dojde k řádnému upozornění, tak se v pozvánce na valnou hromadu uvede tato skutečnost a na pořad jejího jednání se zařadí hlasování o tom, zda dále člen představenstva může nebo nemůže vykonávat svou funkci.¹⁴⁰ Obdobné je to i u dozorčí rady, ale samozřejmě se použije jiné ustanovení (§ 452 odst. 2 ZOK).

Dle názoru autorky je nynější úprava benevolentnější, neboť z dřívější úpravy vyplývalo, že akciová společnost nemohla vyloučit zákaz konkurence, a ani ho nemohla zmírnit, ale pouze rozšířit.¹⁴¹

Zákon zakazuje členovi orgánu podnikat ve stejné nebo podobné sféře, v jaké podniká společnost. Neměl by ani vstupovat s jinou korporací do obchodních vztahů, a ani zprostředkovávat obchody společnosti pro jinou osobu.¹⁴² Z ustanovení § 441 odst. 3 ZOK a z ustanovení § 451 odst. 3 ZOK vyplývá, že člen orgánu nesmí podnikat v jiné obchodní korporaci, nesmí být společníkem s neomezeným ručitelem nebo ovládající osobou jiné osoby se stejným nebo obdobným předmětem činnosti. Další zákaz, který zákon přiznává společnosti je, že „*stanovy nebo rozhodnutí valné hromady mohou určit další omezení.*“¹⁴³

---

¹³⁹ Srov. JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014, s. 18.

¹⁴⁰ Srov. ustanovení § 442 odst. 2 ZOK.

¹⁴¹ Srov. DĚDIČ, J.; ŠTENGLOVÁ, I.; KRÍŽ, R.; ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 433.

¹⁴² Srov. ustanovení § 441 odst. 1 ZOK.

¹⁴³ Srov. ustanovení § 442 odst. 3 a ustanovení § 452 odst. 3 ZOK.

7. ZÁNİK FUNKCE

Z ustanovení § 59 odst. 5 ZOK plyne, že člen orgánu může funkce odstoupit. Tento člen musí své odstoupení oznámit příslušnému orgánu, který jej zvolil. Člen představenstva svoje odstoupení ohlašuje valné hromadě nebo dozorčí radě. Pokud budeme mluvit o dozorčí radě, tak ta o své rezignaci informuje valnou hromadu. Funkce orgánu končí až po uplynutí jednoho měsíce od doručení takového oznámení. Zákon ale povoluje příslušnému orgánu a odstupujícímu, aby se domluvili na „jiném okamžiku zániku funkce.“¹⁴⁴

Lze logicky dovodit, že funkce zaniká smrtí člena orgánu. Takový zánik je většinou prokazatelný úmrtním listem nebo prohlášením za mrtvého. Dalším možným zánikem funkce je odvolání člena představenstva nebo člena dozorčí rady. Důvody mohou být různé, např. porušení zákazu konkurence, porušení jednat s péčí řádného hospodáře atd. To, jak a z jakého důvodu bude postihnut člen orgánu, je u každého člena individuální. Hodnotí se chování, přístup, výkon jeho činnosti atd., samozřejmě také záleží na škodě, kterou člen způsobil. Postihy a řešení těchto záležitostí řeší ustanovení § 63 a násl. ZOK. Členovi orgánu se nemusí podat odůvodnění takového odvolání.¹⁴⁵ Stanovy ale mohou stanovit výčet případných odůvodnění k odvolání z funkce nebo souhrnné odůvodnění vepsat do smlouvy o výkonu funkce.

7.1 Uplynutí funkčního období

Délka funkčního období je stanovena zákonem. Stanovy je mohou libovolně upravit. U člena dozorčí rady je stanovena na tři roky a u člena představenstva na jeden rok. Způsob zániku funkčního období nenalezneme v zákoně, lze však dovodit, že funkce končí uplynutím doby.

---

¹⁴⁴ Ustanovení § 52 odst. 2 ZOK.

¹⁴⁵ DOHNALOVÁ, A. *Způsob zániku funkce člena představenstva v akciové společnosti*. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta. [online] 2010-04-12 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/309712/pravf_b/.

„Funkce člena dozorčí rady, zaniká také volbou nového člena, ledaže z rozhodnutí valné hromady neplyne něco jiného.“¹⁴⁶

Z ustanovení § 443 a § 453 odst. 1 ZOK vyplývá, že pokud dojde ke smrti člena orgánu, odstoupení, odvolání nebo ukončení funkce, příslušný orgán musí do dvou měsíců zvolit nového člena. Jestliže představenstvo nebo dozorčí rada z těchto důvodů, nebude moci plnit svou funkci, pořádek nastolí soud, který následně jmenuje chybějící členy. Tito členové jsou jmenováni jen na určitou dobu, jejich funkce skončí až řádně zvoleným členem. Pokud se tak nestane, soud má pravomoc společnost zrušit a nařídít likvidaci.

Opět je potřebné uvést ustanovení § 456 ZOK, který odkazuje správní radu a statutárního ředitele na obdobná pravidla jako má představenstvo a dozorčí rada.

---

¹⁴⁶ Ustanovení § 453 odst. 2 ZOK.

8. PŘECHODNÁ USTANOVENÍ ZÁKONU O OBCHODNÍCH KORPORACÍCH

Akciové společnosti, které byly založeny do 31. 12. 2013, musí v zákonem stanovené lhůtě podřídít svou společnost nové právní úpravě. Zákon o obchodních korporacích v přechodném ustanovení upravuje přechod obchodních korporací a reaguje také na analogické ustanovení v obchodním zákoníku. Stanislav Pavlů ve svém odborném článku uvádí, že akciové společnosti mají na výběr ze dvou možností, a to:

- Akciové společnosti se budou dál řídit obchodním zákoníkem, ale ujednané stanovy, které jsou v rozporu s ustanoveními zákona o obchodních korporacích, se zruší k 1. 1. 2014, a společnost nastolí nové nebo upravené stanovy tak, aby byly v souladu se zákonem o obchodních korporacích. Tím pádem se společnost bude řídit stanovami a zákonem o obchodních korporacích.
- Akciová společnost upraví stanovy a podřídí společnost zákonu o obchodních korporacích jako celku. Rozhodnutí o takové změně musí společnost udělat do dvou let¹⁴⁷ od účinnosti nové právní úpravy, tedy do 31. 12. 2015. Údaj o tom zapíše obchodní korporace do obchodního rejstříku. Změna společenské smlouvy je účinná až ke dni zápisu o tom, že se společnost jako celek podřídila zákonu o obchodních korporacích.

V obou případech musí akciová společnost přizpůsobit své stanovy zákonu o obchodních korporacích do 30. 06. 2014¹⁴⁸ a doložit je do svých dokumentů. Jestliže tak neučiní, rejstříkový soud ji k tomu vyzve a stanoví přiměřenou lhůtu pro splnění těchto povinností. Jestliže akciová společnost nesplní své povinnosti ani do té lhůty, rejstříkový soud má pravomoc společnost zrušit a nařídít likvidaci.

Podle ustanovení § 777 odst. 5 ZOK obchodní korporace, před účinností nové úpravy, mohou upravit společenské smlouvy (stanovy) a podřídít se zákonu o obchodních korporacích jako celku. Údaj o takové změně se zapíše do obchodního rejstříku. Obměna stanov musí být ve formě veřejné listiny pomocí notářského zápisu.

---

¹⁴⁷ Srov. ustanovení § 777 odst. 5 ZOK.

¹⁴⁸ Srov. ustanovení § 777 odst. 2 ZOK.

Aby tak mohla řádně akciová společnost s více akcionáři učinit, musí se svolat valná hromada.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo seznámit čtenáře s novou právní úpravou, popsat a zhodnotit změny, které nastaly u orgánů akciové společnosti.

Rekodifikace práva s rokem 2014 přinesla velkou revoluci v oblasti soukromého práva. Mění se terminologie, systematika a některá práva a povinnosti, na která si široká právní veřejnost budou muset zvyknout. Podle poznatků získaných během práce autorka dospěla k názoru, že než se rekodifikace práva definitivně usídí a než si na ni česká právní kultura navykne, potrvá to ještě několik let.

Valná hromada svou podstatou není nijak měněna, i přesto zákonodárce posílil některé náležitosti, které musí splňovat. Valná hromada se svolává pomocí pozvánky, nyní ale taková pozvánka musí být zveřejněna na webových stránkách společnosti. Novinkou v zákoně o obchodních korporacích je ustanovení § 418, kde zákon umožňuje členům valné hromady rozhodovat na dálku, tzv. rozhodování per rollam. Jde o takovou možnost, kdy z nějakých důvodů nemůže akcionář být přítomen na valné hromadě a rozhodovat o důležitých otázkách společnosti. Rozhodování per rollam mu umožňuje rozhodovat nebo hlasovat na dálku. Tato možnost je autorkou hodnocena kladně, neboť pro nynější a budoucí komunikaci celé naší populace je to jen přínosem.

Zásadní změna nastává ve vnitřní struktuře akciové společnosti. Doposud totiž obchodní zákoník znal pouze dualistický systém vnitřní struktury a.s., nyní je možné zřídit akciovou společnost s tzv. monistickým systémem. Společnost s dualistickým systémem vnitřní struktury a.s. zřizuje představenstvo a dozorčí radu. Podstata představenstva a dozorčí rady zůstává nezměněna, avšak i zde se najdou některé odlišnosti. Zákon stanovuje počet členů u představenstva i u dozorčí rady na tři. Stanovy ale tento počet mohou změnit.

Další změna nastává u funkčního období představenstva. Zákonem je stanoveno na rok, ale stanovy nebo smlouva o výkonu funkce toto období mohou změnit, a nastavit členu představenstva libovolnou délku funkčního období. Obdobné je to i u členu dozorčí rady, ten však má ze zákona stanovenou tříletou délku funkčního období.

Zákon o obchodních korporacích zavádí možnost monistické správy vnitřní struktury akciové společnosti. Z práce je zřejmé, že monistický systém přinesl mnoho nejasných výkladů práva. Nejzásadnější problém, který může nastat, je u volby statutárního ředitele, zákon totiž tuto kompetenci přiznává valné hromadě i správní radě. Tato ustanovení by se měla v co možná nejrychlejší době odstranit, neboť funkce statutárního ředitele může být zpochybňována.

V rámci rozsáhlejší úpravy odkazů na úpravu představenstva a dozorčí rady, což bude pro právně neznalé osoby nepochopitelné, tyto osoby se pravděpodobně budou v nově přijatém zákoně ztrácet, což může přinést nepříznivé dopady na jejich obchodní činnost, která bude zatěžována přebytečnou administrativou a i právní nerozhodností. Dle názoru autorky, právně neznalá osoba není schopna dojít ke správnému a logickému výkladu bez širšího právního vzdělání nebo bez důvodové zprávy k zákonu, protože dokonce i pro právní experty některá stanovení jsou nejasná a nejednoznačná. Proto nejspíše bude třeba vytvořit přesná výkladová pravidla judikaturou, jenže než se tak stane, bude to nejspíš trvat mnoho let.

Další zásadní novinkou je kumulace funkcí. Akciová společnost s dualistickým systémem sloučení funkcí nezná, výslovně to totiž zákon zakazuje. V monistickém systému je to ale možné, a to tak, že se kumuluje statutární ředitel a předseda správní rady. Autorka dospěla k názoru, že tato možnost je velmi pozitivní, neboť umožňuje společností minimalizovat administrativní náklady a zjednodušit chod společnosti. Tato novinka je také jistě přínosem pro malé akciové společnosti. Monistický systém je personálně jednodušší, nabízí se ale otázka, jestli v praxi bude mít kvalitní vedení společnosti jako celku.

Autorka této bakalářské práce hodnotí rekodifikaci soukromého práva kladně, především vyzdvihuje systematičnost, přehlednost a flexibilitu zákonů (NOZ, ZOK). Změny, které sebou rekodifikace přinesla, má mnoho výkladových nedostatků, ty by se měly časem a praxí vyřešit. Je zřejmé, že s rekodifikací přišly i negativní názory široké veřejnosti, ale to je koneckonců u všech velkých změn. V české právní kultuře tento fenomén nejspíš zůstane ještě hodně dlouho, proto nezbyvá nic jiného než si na něj zvyknout.

Tato bakalářská práce může posloužit jako předmět k dalšímu zkoumání dané problematiky.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

BAIERL, P. *Vybrané kapitoly z obchodního práva a živnostenského práva*. 2. vyd. Praha: Armex Publishing, 2006. ISBN 80-86795-29-2.

ČERNÁ, S. *Obchodní právo 3*. 1 vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2006. ISBN 80-7357-164-1.

DĚDIČ, J., LASÁK, J. *Právo kapitálových obchodních společností*. 1. vyd. Praha: Linde, 2010. ISBN 978-80-7201-781-2.

DĚDIČ, J.; ŠTENGLOVÁ, I.; KŘÍŽ, R.; ČECH, P. *Akciové společnosti*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 388. ISBN 978-80-7400-404-9.

ELIÁŠ, K.; POKORNÁ, J.; DVOŘÁK, T. *Kurs obchodního práva: Obchodní společnosti a družstva*. 6. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-048-5.

GERLOCH, A. *Teorie práva*. 4. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-023-9.

HAVEL, B. *Zákon o obchodních korporacích s aktualizovanou důvodovou zprávou a rejstříkem*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2012. ISBN 978-80-7208-923-9.

JOSKOVÁ, L.; PRAVDA, P. *Zákon o obchodních korporacích s komentářem*. 1. vyd. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-4834-4.

RABAN, P. *Obchodní zákoník*. 4. vyd. Praha: Eurounion, 2006. ISBN 80-7317-050-7.

RADA, I. *Dozorčí rada obchodních společností*. 1. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-86131-75-7.

SALACHOVÁ, B. *Právo v podnikání*. 2. vyd. Ostrava: Key Publishing, 2012. ISBN 978-80-7418-148-1.

VÍTEK, J. *Odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2012. ISBN 978-80-7357-862-6.

VOJÍK, V. *Specifika podnikání malých a středních podniků v tuzemsku a zahraničí*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7357-534-2.

Právní předpisy

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 1.1.2014. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 33, s. 1026 a násl. Dostupný také z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mrqgezff6obz>.

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění účinném od 1.1.2014. In *Sbírka zákonů, Česká republika*. 2012, částka 34, s. 1370 a násl. Dostupný také z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?type=html&documentId=onrf6mrqgezff6ojqfuya&groupIndex=0&rowIndex=0&conversationId=382112>.

Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do 31.12.2013. In *Sbírka zákonů, Česká republika (Československá republika)*, 1964, částka 19, s. 201 a násl. Dostupný také z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=40/1964&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném do 31.12.2013. In *Sbírka zákonů, Česká republika*, 1991, částka 98, s. 2474 a násl. Dostupný také z: <https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=onrf6mjzheyv6njrgm>.

Seznam použitých internetových zdrojů

BEZOUŠKA, P. *Souznění pravidla péče řádného hospodáře a podnikatelského úsudku*. *iHned.cz* [online] 2014-03-08 [cit. 2014-03-08]. Dostupné z: [http://zpravy.ihned.cz/?p=010000_d&article\[id\]=58790190](http://zpravy.ihned.cz/?p=010000_d&article[id]=58790190).

ČECH, P. *Akciové společnosti po rekodifikaci*. *iHned.cz* [online]. 2012-10-25 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://pravnicradce.ihned.cz/c1-55877950-a-s-po-rekodifikaci>.

ČINKOVÁ, M. *Deset nejdůležitějších změn u akciových společnostech*. *Zakonyvkapse.cz* [online] 2013-11-17 [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://zakonyvkapse.cz/top-10-10-nejdulezitejsich-zmen-u-akciovyh-spolecnosti/>.

DOBRIŠ, Z. *Vnitřní struktura akciové společnosti po rekodifikaci*. *Finance.cz* [online] 2013-11-18 [cit. 2014-02-09]. Dostupné z: <http://www.finance.cz/zpravy/finance/404680-vnitri-struktura-akciove-spolecnosti-po-rekodifikaci->.

DOHNALOVÁ, A. *Způsob zániku funkce člena představenstva v akciové společnosti*. Bakalářská práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta. [online] 2010-04-12 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/309712/pravf_b/.

Důvodová zpráva k novému občanskému zákoníku. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

Důvodová zpráva k zákonu o obchodních korporacích. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/Duvodova-zprava-k-ZOK.pdf>.

HAVEL, B. *Postavení členů statutárních orgánů a jejich odpovědnost po 1. 1. 2014*. *iHned.cz* [online] 2013-05-27 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: [http://pravniradce.ihned.cz/index.php?p=F00000_d&&article\[id\]=59952940](http://pravniradce.ihned.cz/index.php?p=F00000_d&&article[id]=59952940).

HRDLÍK, M. *Smlouva o výkonu funkce - její tvorba, povaha a schvalování*. *iHned* [online]. 2013-06-28 [cit. 2014-02-16]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/obcansky-zakonik/c1-59250850-smlouva-o-vykonu-funkce-jeji-tvorba-povaha-a-schvalovani>.

HYČNICOVÁ, K. *Management se nemusí bát riskovat*. *iHned.cz* [online] 2013-05-28 [cit. 2014-02-04]. Dostupné z: <http://pravniradce.ihned.cz/c1-59952930-management-se-nemusi-bat-riskovat>.

Lexikon hesel. *Sagit.cz* [online] Posl. Aktualizace 2014 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: http://www.sagit.cz/pages/lexikonheslatxt.asp?cd=152&typ=r&levelid=ob_142.htm.

MAUR, J. *Představenstvo a dozorčí rada v a.s. může mít jen jednoho člena*. *Profispolecnosti.cz* [online] 2014-02-12 [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: <http://www.profispolecnosti.cz/rady-zkusenosti/919-predstavenstvo-a-dozorci-rada-as-muze-mit-ji%C5%BE-jen-1-clena>.

NEVESELÝ, D.; MICKOVÁ, M.; *Změny v životě obchodních společností od 1. ledna 2014*. *iDnes.cz* [online] 2013-03-17 [cit. 2014-02-11]. Dostupné z: http://finance.idnes.cz/zmeny-v-zivote-obchodnich-spolecnosti-od-1-ledna-2014-fwk-pravo.aspx?c=A130317_222652_pravo_vr.

OBERTOVÁ, A. *Postavení člena představenstva po rektifikaci*. *Epravo.cz*. [online] [cit. 2014-02-02]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/postaveni-clena-predstavenstva-po-rekodifikaci-i-83961.html>.

Obchodní korporace. *Ministerstvo spravedlnosti*. [online] Posl. aktualizace 2014 [2014-02-10]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/obchodni-korporace/obecne/>.

RADA PARTNER. *Stručně k dozorčí radě a povinnostem*. Radapartner.cz [online] 2008-04-18 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z:
<http://www.radapartner.cz/assets/clanky/08.pdf>.

ŠVÉDA, M. *Monistický systém řízení akciové společnosti*. iHned.cz [online] 2014-01-31 [cit. 2014-02-10]. Dostupné z: <http://zpravy.ihned.cz/c1-61640060-monisticky-system-rizeni-akciove-spolecnosti>.

ZACH, T. *Monistický systém správy akciové společnosti*. Seminární práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. [online] 2013-04-04 [cit. 2013-11-13]. Dostupné z:
<http://www.prf.cuni.cz/tomas-zach-1404046233.html>.

SEZNAM ZKRÁTEK

- NOZ - Nový občanský zákoník
- ZOK - Zákon o obchodních korporacích
- ObchZ - Obchodní zákon

SEZNAM OBRÁZKŮ

- Obrázek 1: Orgány akciové společnosti podle monistického systému 26
- Obrázek 2: Orgány akciové společnosti podle dualistického systému 38

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Madina Naratauova

Obor: Právo v podnikání

Forma studia: prezenční studium

Název práce: Orgány akciové společnosti podle zákona č. 513/1991Sb., obchodní zákoník ve znění pozdějších předpisů a nového zákona o obchodních korporacích.

Rok: 2014

Počet stran textu bez příloh: 54

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 13

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 0

Počet internetových zdrojů: 18

Počet ostatních zdrojů: 4

Vedoucí práce: JUDr. Ing. Martin Kohout